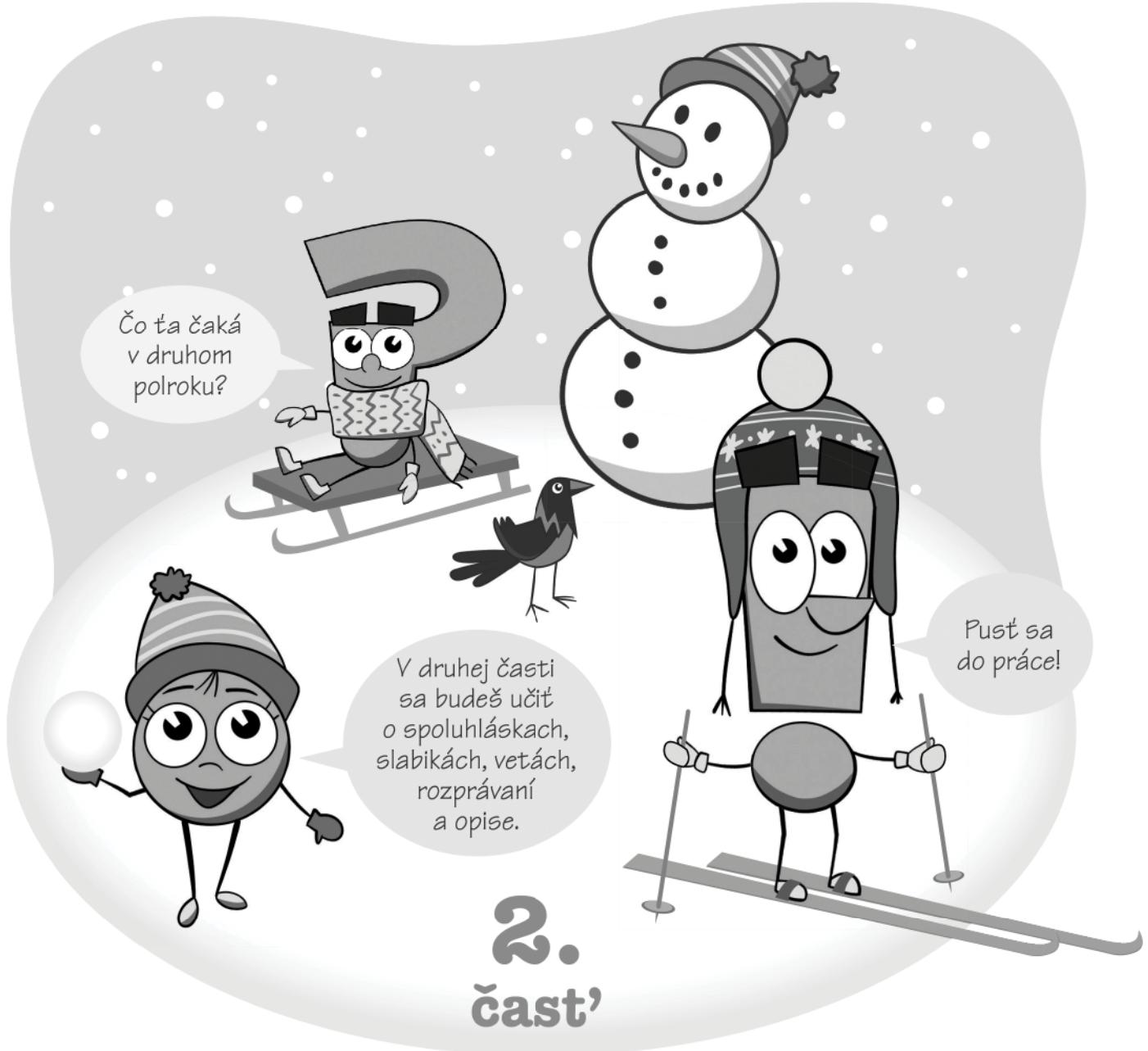

Renáta TITKOVÁ · Eva SIPOSOVÁ · Terézia BULEJOVÁ · Angela KULICOVÁ

SLOVENSKÝ JAZYK

pracovná učebnica

pre 2. ročník základných škôl

Spoluhlásky c, dz, j

1 Precvič si písanie.

c dz j c dz j c dz j c dz j c dz j

2 a) Prečítaj text slovenskej ľudovej piesne.

b) Zakrúžkuj v texte piesne 🖍 mäkké spoluhrásky c, dz, j.

Aja taká dzivočka, cingi-lingi bom,
rada vijem pirečka, cingi-lingi bom,
rada vijem, rada dám, cingi-lingi bom, bom, bom,
i za kalap zakladám, cingi-lingi bom.

Slová
dzivočka,
pirečka, kalap sú
nárečové slová.
Pokús sa vysvetliť
ich význam.

3 a) Vymenuj aspoň osem slov, ktoré sa začínajú mäkkými spoluhráskami c, j.

b) Napíš šesť ľubovoľných slov z úlohy a) do 📝.

Vzor: c – ceruza, citrón

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov

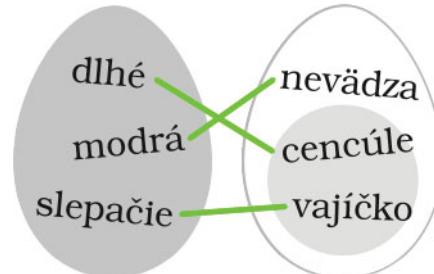
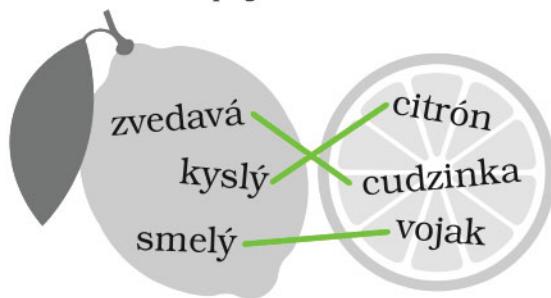
4 Doplň do slov mäkkú spoluhrásku c, dz alebo j. Slová prečítaj.

po cit   rý dzik   va jícko   kra jina   cirkus   cu dzina
pome dzi   január   pala cinka   lavi ca   hrá dza   sto jan

5 a) Spoj dvojice slov, ktoré k sebe patria. Slovné spojenia prepíš na linajky a prečítaj.

b) Zakrúžkuj v slovných spojeniach 🖍 mäkké spoluhrásky c, dz, j.

c) Použi slovné spojenia vo vetách. Tri vety napíš do 📝.

zvedavá cudzinka

dlhé cencúle

kyslý citrón

slepačie vajíčko

smely vojak

modrá nevädza

6 SLOVNÉ BINGO

Učiteľ/-ka napíše na tabuľu deväť slov s mäkkými spoluhráskami c, dz, j. Vyber si štyri ľubovoľné slová a zapíš ich do zošita. Učiteľ/-ka hovorí v ľubovoľnom poradí slová z tabuľky. Ak počuješ slovo, ktoré máš napísané v zošite, označ ho. Vyhráva ten, kto ako prvý označil všetky štyri napísané slová. Vtedy zakričí slovo BINGO!

7

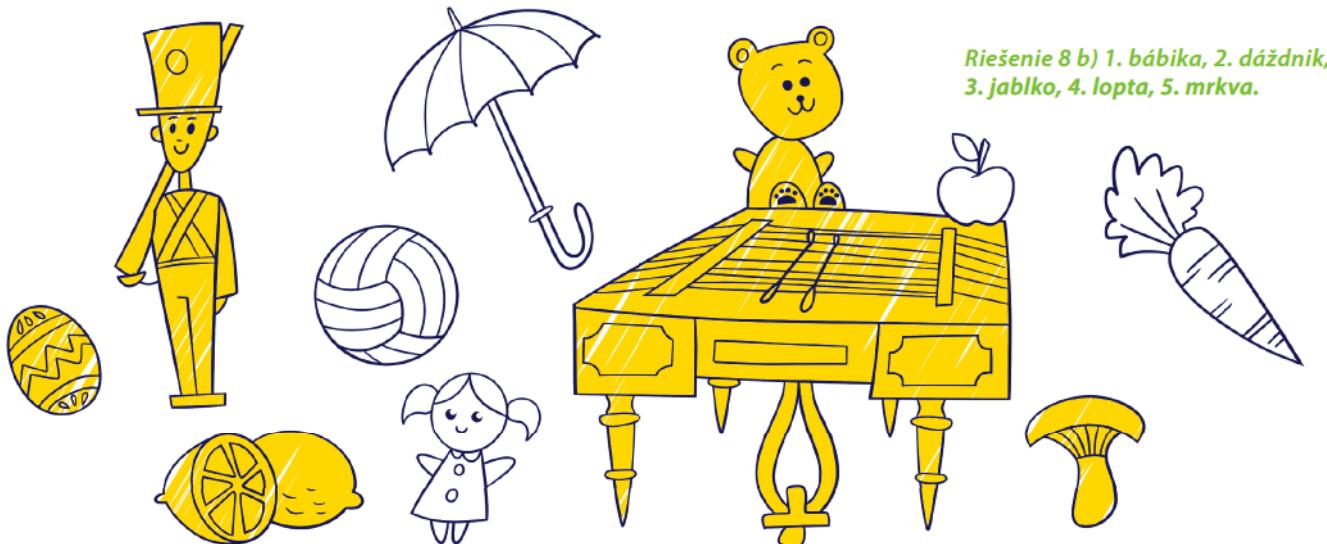
- a) Doplň do slovných spojení chýbajúce *ci*, *cí*, *dzi*, *ji* alebo *jí*. Slovné spojenia prečítaj.
 b) Zakrúžkuj v nich ➔ mäkké spoluuhláske *c*, *dz*, *j* pred samohláskami *i*, *í*.

ďaleká kra <i>ji</i> na	odcu <i>dzi</i> ť auto	šťastné po <i>ci</i> ty
tvarohové pala <i>ci</i> nky	neznámy cu <i>dzi</i> nec	uvarené va <i>jí</i> čko
me <i>dzi</i> národná súťaž	najväčší <i>ci</i> cavec	<i>ci</i> nový vojačik

8

Pracujte vo .

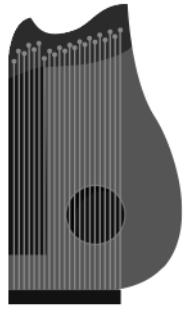
- a) Nájdite a vyfarbte obrázky, ktoré pomenúvame slovami:
citrón, *cimbal*, *cínový vojačik*, *macík*, *vajíčko*, *rýdzik*.
 b) Pomenujte nevyfarbené obrázky a očisľujte ich v *abecednom poradí*.

9

- a) Doplň do slov chýbajúce *samohlásky i*, *í*. Zdôvodni pravopis.
 b) Prepíš slová do . Zakrúžkuj v nich ➔ všetky mäkké spoluuhláske.

dvoj <i>i</i> ca	<i>c</i> <i>i</i> sár	hnoj <i>i</i> vo	<i>c</i> <i>i</i> nk
hovädz <i>i</i> na	<i>c</i> <i>i</i> ntorín	stoj <i>i</i> me	obj <i>i</i> ma
cudz <i>i</i> na	spoj <i>i</i> ť	<i>c</i> <i>i</i> fra	medz <i>i</i>
medz <i>i</i> národný	zahoj <i>i</i> ť	<i>c</i> <i>i</i> n	doj <i>i</i> ť

10

- a) Prezri si dvojice slov. V každej dvojici podčiarkni slovo s *mäkkou spoluuhláskou*.
 b) Doplň podčiarknuté slová do viet. Vety prečítaj.

Danka a Janka sú ***dvojčatá***. sestry dvojčatá

Raz im ***cudzí*** pes uchmatol sandálik. susedov cudzí

Cínový vojačik Ľúbil krásnu tanečnicu. Cínový Zlatý

11 Pracujte vo .

Usporiadajte slová tak, aby vznikli vety. Vety napište do .

Zakrúžkujte v prvej vete všetky samohlásky, v druhej vete všetky dvojhľasky a v tretej vete všetky spoluhláske.

12 a) Prezri si obrázky a prečítaj slová. Slová prepíš na linajky.

b) Použi každé slovo vo vete.
Vety napiš do .

V niektorých slovách píšeme po mäkkej spoluhláske **c** krátku samohlásku **y**. Hovoríme im cudzie slová, napríklad **cyklista**, **cyklámenová**, **Cyril**.

bicykel

encyklopédia

cylinder

bicykel

encyklopédia

cylinder

13 Doplň do slov chýbajúce samohlásky i, í. Zdôvodni pravopis.

Š <i>i</i> mon	c <i>i</i> liling	cudz <i>i</i> nka	ž <i>i</i> hadlo	pavuč <i>i</i> na
c <i>i</i> trus	háč <i>i</i> k	straš <i>i</i> dlo	š <i>i</i> rka	ž <i>i</i> letka
č <i>i</i> tateľ	obj <i>i</i> mať	ž <i>i</i> voč <i>i</i> ch	poč <i>i</i> tač	ž <i>i</i> vica

14 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Juraj trénuje Šimona džudo. V máji cestujú do medzinárodného športového tábora. Cilka má rada encyklopédie. Veľa číta o cudzích krajinách. Šimon súťažil v behu. Má dobré pocity z úspechu. Objíma svoju mamu a otca.

15 REŤAZOVKA

Z úlohy 13 si vyber ľubovoľné slovo. Použi ho vo vete. Ďalší žiak vyberie z tej istej úlohy iné slovo a použije ho vo vete. Veta musí nadväzovať na predchádzajúcu vetu. Potom pokračujú ostatní žiaci.

Spoluhlásky d', t', ň, l'

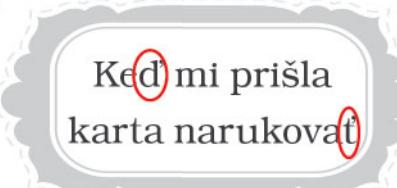
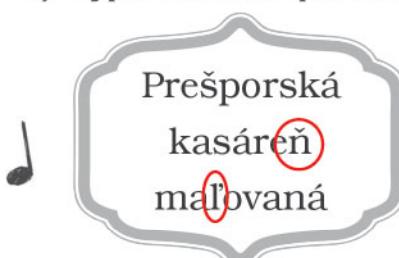
1 Precvič si písanie.

d' ſ ň l' d' ſ ň l' d' ſ ň l' d' ſ ň l'

2 a) Prečítaj názvy slovenských ľudových piesní.

b) Zakrúžkuj v názvoch piesní 🖍 mäkké spoluhlásky d', t', ň, l'.

c) Vypíš z názvov piesní všetky mäkké spoluhlásky.

ſ, ň, l'

d', ſ, t'

j, č, l'

3 a) Doplň do slov mäkkú spoluhlásku d', t', ň alebo l'.

b) Zakrúžkuj 🖍 doplnené mäkké spoluhlásky.

c) Podciarkni slová, ktoré označujú živočichy. Použi ich vo vetyach. Vety napíš do 📋.

marhuſa

labuť

remeň

vňať

čavá

dalekohľad

motýľ

batelina

klúč

batel

čerešňa

jeleň

4 Pracujte vo 🎭.

a) Nájdite a označte v štvorsmerovke slová *hladí*, *osol*, *lavica*, *jedla*, *sed* a ich dvojice, ktoré sa líšia len rozlišovacím znamienkom.

b) Neoznačené písmená zakrúžkujte a použite ich v slovách. *Možné riešenie: Quido, Xénia, Walter.*

c) Doplňte do každej vety správne slovo z úlohy a). Dvojice viet prečítajte a vysvetlite ich význam.

+

H	L	A	D	Í	X
L	A	V	I	C	A
A	V	O	S	O	L
D	I	S	E	D	D
Í	C	O	Ď	Q	E
W	A	L	D	E	J

V lese rástla vysoká *jedľa*. Žofka *jedla* bábovku.

Sed' rovno! Cvičíme ľah a *sed*. Starká *hladí*

vnúčika po hlávke. Pes smutne *hladí* na pána. Somárovi sa

hovorí aj *osol*. Mami, prosím, *osol'* mi chlebík.

Drevená *lavica* je ťažká. Opak pravice je *lavica*.

- 5** a) Vyber spoluuhláska a doplň ju správne do slova. Slová prečítaj.
 b) Zakrúžkuj v slovách 🖍️ doplnené mäkké spoluuhlásky.

d'/d druháci
 dáždovka
dalej
 hudba

t'/t labut'
taška
 strecha
 Pet'ko

ň/n dlaň
 Soňa
 seno
noha

r/l hlava
 solnička
lúka
Lúbit'

- 6** a) Doplň do slov chýbajúce rozlišovacie znamienka.

b) Pomenuj každú skupinu slov jedným slovom. Pomenovania napíš na linajky.

mačička
 dáždovka
 žriebätko
 lastovička
 medved'
 holubätko

Ludmila
 Soňa
 Zoltán
 Nadá
 Matúš
 Žaneta

gauč
 sedačka
 válanda
 podnožka
 stôl

zvieratá/živočíchy

mená

nábytok

- 7** Pracujte vo 🧑‍♀️.

- a) Vylúštite krížovku.
 b) Doplňte slovo z tajničky do vtipu. Vtip prečítajte.
 c) Prepíšte slová z krížovky v abecednom poradí do 📜.

Vymenuj
mäkké
spoluuhlásky.

Zasa, znova O **P Ä Ť** 6.

Základná časť rastliny K **O R E Ā** 3.

Vták s červenou čiapočkou Ď **A T E Ľ** 1.

Zamrznutá voda Ľ **A D** 4.

Ročné obdobie J **E S E Ā** 2.

Nehýbať sa z miesta S **T Á Ě** 8.

Opak slova hovoríť M **L Č A Ě** 5.

Zviera s hrбom/hrbmi Ľ **A V A** 9.

Príde Janko domov
zo školy a hovorí mame:

„Mami, predstav si, že som
dostal jednotku.“

Mama: „Vážne?“

Janko: „Nie, iba si to

P R E D S T A V.“

- 8**

PRAVOPISNÉ CVIČENIE

šesť, dobať, kost, košeľa, šnúra, pásť, vedľa, ňufáčik, dŕkovat, päť, fazuľa, dlaň,
zemeguľa, plášť, jeseň, voľno, ďalší, prsteň, kráľovná, zlaknúť sa, čítať, topoľ

Slová s de, te, ne, le, di, ti, ni, li

1 Precvič si písanie.

de si ne li de si ne li de si ne li

2 a) Prečítaj dvojice slov. Všimni si ich výslovnosť a pravopis.

b) Zakrúžkuj v slovách *de, te, ne, le, di, ti, ni, li*.

medved' – medve~~de~~de

svišť – sviš~~té~~te

motýľ – motý~~le~~le

laň – la~~né~~ne

dážď – v daž~~di~~di

niť – na niti

dlaň – na dlani

úl – v úli

3 a) Doplň do slov chýbajúce *de, te, ne, le, di, ti, ni, li*. Slová prečítaj.

b) Prepíš slová do . Zakrúžkuj v slovách mäkké spoluuhlásky *d, t, ň, l*, ktoré sú napísané bez mäkčeňa.

ve~~de~~c

ih~~lj~~ce

~~te~~plo

trž~~ni~~ca

~~le~~kár

de~~di~~na

~~ne~~hoda

chy~~ti~~t

ih~~lj~~cie

po~~le~~

k~~nj~~ha

~~ne~~vädza

cho~~de~~c

~~ti~~síc

pos~~te~~l'

ro~~di~~na

~~le~~tec

da~~te~~~~lj~~na

ži~~ne~~nka

pla~~ti~~t

Ktoré samohlásky musia nasledovať po mäkkých spoluuhláskach *d, t, ň, l*, aby sme ich písali **bez mäkčeňa**?

4 a) Daj slová do správneho tvaru a dopln īch do viet.

Vety prečítaj. Zdôvodni pravopis doplnených slov.

b) Zakrúžkuj v doplnených slovách *de, te, ne, le*.

Poštár pracuje na pošte pošta

Záhradník rýluje pôdu v záhrade záhrada

Kaderníčka potrebuje rôzne hrebene hrebeň

Včelár sa stará o svoje úle úl'

Porozmýšľaj a povedz, kým by si chcel/-a byť, keď vyrastieš.

5 a) Napíš každé slovo podľa vzoru. Slová prečítaj.

Vzor: siet – viac sietí

b) Zakrúžkuj v slovách *di, tí, ni, lí*.

kosť – viac kostí

lod' – viac lodí

pieseň – viac piesní

posteľ – viac posteli

- 6**
- Doplň do vied vhodné slová. Slová musia obsahovať *de*, *te*, *ne* alebo *le*. Vety prečítaj.
  - Vyznač v doplnených slovách *de*, *te*, *ne*, *le*, ktoré sa vyslovujú mäkko.
  - Povedz, ktorý je tvoj obľúbený deň v týždni. Zdôvodni prečo.

Pred utorkom je **pondelok** . Po sobote nasleduje **nedeľa** .

Deň trvá 24 hodín. Po jari prichádza **leto** .

- 7**
- Prečítaj slová. Povedz, ako vyslovujeme farebne vyznačené časti slov.
  - Všimni si a povedz, ako pišeme mäkké spoluhláska *d'*, *t'*, *ň*, *l'*, keď za nimi nasledujú dvojhálsky *ia*, *ie*, *iu*.

dialka, potiahnuť, vonia, maliar

diera, prstienok, niečo, liečiteľ

hadiu, tretiu, písaniu, včeliu

- 8** Usporiadaj slová tak, aby vznikli vety. Vety prepíš do .

Zakrúžkuj všetky mäkké spoluhlásky pred dvojhálskami *ia*, *ie*.

- 9** a) Utvor zo slov zdrobneniny a napíš ich.

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov, napríklad

- b) Napíš ku každej zdrobnenine slovo, ktoré sa s ňou rýmuje.

slnko

posteľ

voda

uheň

slniečko

postielka

vodička

ohník

srdiečko

nástenka

lavička

poník

- 10** Vyhľadaj v pracovnej učebnici prvouky päť názvov živočíchov, v ktorých sa nachádzajú mäkké spoluhlásky. Slová prepíš do . Možné riešenie: žaba, bocian, jeleň, ďatel', kačica...

11 ZVIERACIE HÁDANKY

Pracujte v skupinách. Vymyslite a napíšte hádanky o dvoch živočíchoch z úlohy 10 do . Nakreslite k nim ilustráciu.

Mäkké spoluhlásky *d'*, *t'*, *ň*, *l'* pišeme bez mäkčeňa, keď za nimi nasledujú samohlásky *e*, *i*, *í* alebo dvojhálsky *ia*, *ie*, *iu*.

V slovenskom jazyku máme aj slová, v ktorých sa **de**, **te**, **ne**, **le**, **di**, **ti**, **ni**, **li** vyslovujú tvrdo, napr. **televízor**, **diktát**, **sanitka**, **policajt**. Hovoríme im **cudzie slová**.

12 Pracujte vo .

- Prečítajte slová. Všímajte si výslovnosť **de**, **te**, **ne**, **le**, **di**, **ti**, **ni**, **li**.
- Podciarknite slová, v ktorých sa **de**, **te**, **ne**, **le**, **di**, **ti**, **ni**, **li** vyslovujú mäkko.
- Urobte si do dva stĺpce a rozdeľte do nich slová podľa mäkkej a tvrdej výslovnosti **de**, **te**, **ne**, **le**, **di**, **ti**, **ni**, **li**.
teta, neskoro, odev, tenis, tiger, tisíc, nervozita, uniforma, linajka, leto, deka, udica, dirigent, dinosaurus, nikto, telefón, defekt, liter

13 a) Prečítaj dvojice slov. V každej dvojici podciarkni slovo, v ktorom sa **de**, **te**, **ne**, **le**, **di**, **ti**, **ni** alebo **li** vyslovuje tvrdo. b) Doplň podciarknuté slová do viet. Vety prečítaj. Vysvetli význam poslednej vety.

Kvetka má **jedenásť** rokov. desať **jedenásť**

Najradšej mám **matematiku**. telocvik **matematiku**

Na chladničke máme **magnetky**. **magnetky** netopiere

Peter rád skladá **lego**. **lego** lesopark

Podákovala som sa **Tiborovi**. Tichomírovi **Tiborovi**

Judita pekne kreslí. **Judita** Vladimír

Janka kúpila **vanilkovú** zmrzlinu. **vanilkovú** slaninovú

Nepohol sa ani o **milimeter**. **milimeter** lístok

14 a) Prečítaj vety. Dbaj na správnu výslovnosť.

- Vyhľadaj a podciarkni vo veteach slová, v ktorých sa **de**, **te**, **ne**, **le**, **di**, **ti**, **ni**, **li** vyslovujú tvrdo. Slová prepíš do .

Včera sme písali **diktát**. **Martin** a **Terezka** dostali jednotku. **Peter** má radšej **matematiku**. S **Monikou** a **Dominikou** riešia **detektívne** príklady. **Vtedy** počuť len **tikot** nástenných hodín. Dnes však hľadajú stratené čísla.

Ak sa **de**, **te**, **ne**, **le**, **di**, **ti**, **ni**, **li** vyslovujú mäkko, sú v nich mäkké spoluuhlásky **d**, **t**, **č**, **ň**, **l** (napr. **deti**), ak sa vyslovujú tvrdo, sú v nich tvrdé spoluuhlásky **d**, **t**, **n**, **l** (napr. **tenis**).

15 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Nina je šikovná tretiačka. Má priateľa Daniela. Obaja žijú v meste. Chodia na malinovú a marhuľovú zmrzlinu do cukrárne. Dedo Matej žije na dedine. Stavia najkrajšie úle.

Opakovanie: MÄKKÉ SPOLUHLÁSKY

1 Vypíš z vety všetky *mäkké spoluhlásky*. Mäkké spoluhlásky, ktoré sa opakujú, napíš len raz.

Jožko ľubi šišky s čučoriedkovým džemom.

j, ž, l', š, č, dž

2 Doplň do slov chýbajúce *samohlásky i, í*. Slová prečítaj.

maš **i**nka

l**i**zanka

prázdn**i**ny

c**i**trón

jež **i**baba

dž**i**p

t**i**cho

mal**i**ny

úž **i**tok

kľúč **i**k

kol**i**ska

kl**i**nec

dž **i**nsy

vaj**i**čko

l**i**ce

zelen**i**na

teľac **i**na

cudz **i**na

n**i**jako

kraj **i**na

d**i**vák

d**i**vadlo

č**i**tanie

š**i**bačka

3 a) Nájdi a podčiarkni vo vetách slová, ktoré sú napísané nesprávne.

b) Prepíš podčiarknuté slová správne do .

V škole žiaci usilovne pracuju. Krásne cítajú basničky. Na hodine geometrie presne rysujú. Popoludní sa vonku hraju a veselo behajú.

4 a) Prečítaj dvojice viet.

Dabaj na správnu výslovnosť zvýraznených slov.

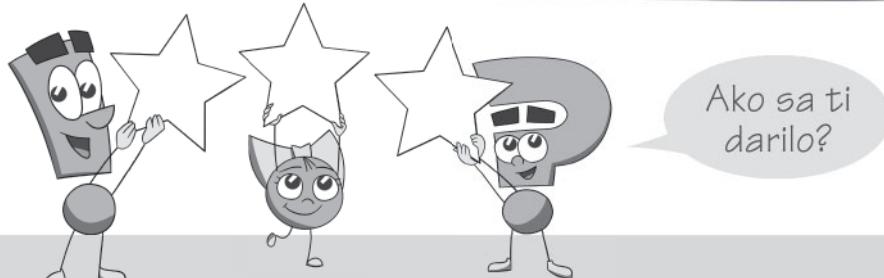
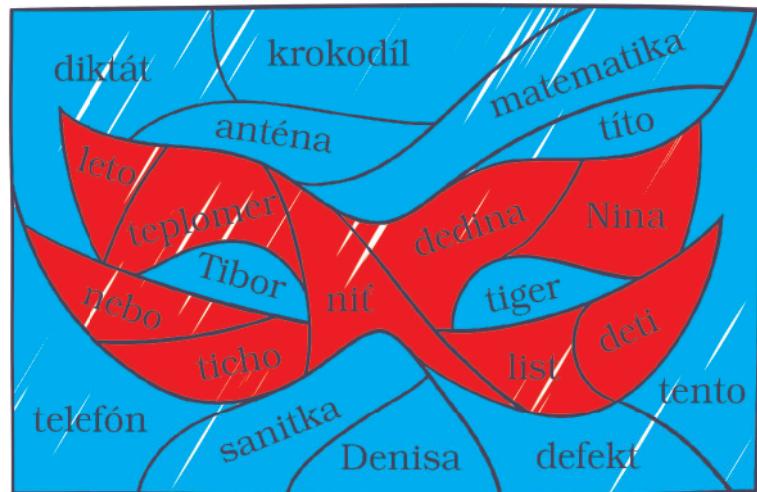
b) Podčiarkni v každej dvojici zvýraznených slov to, v ktorom sa slabika *ne* vyslovuje *mäkko*.

Katka krásne maľuje.
Má krásne výkresy.

Je ti to smiešne?
Netvár sa smiešne.

Tvárite sa vázne.
Ved' je to vázne.

5 Vyfarbi plôšky so slovami, v ktorých sa *de*, *te*, *ne*, *le*, *di*, *ti*, *ni*, *li* vyslovujú *mäkko* a *tvrdzo* .

TVRDÉ SPOLUHLÁSKY

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov, napríklad:

- 1 a) Prečítaj báseň.
b) Zakrúžkuj v každom verši ➡ začiatočné písmeno.
Písmená napiš. Písmená, ktoré sa opakujú, napiš len raz.
c) Povedz, do ktorej skupiny hlások patria písmená z úlohy b).
d) Porozprávaj, o čom je báseň a vymysli jej vhodný nadpis.

Poľovník a pes

Hore brehom, dolu horou
chodí ujo nocou skorou.
Kto ho pozná? Nevie nik?
Tôňou kráča poľovník.
Gazda je on starostlivý,
dnes je v lese mlčanlivý.

Tápa, hľadá svojho psa,
tu, hľa, v diaľke, hopsasa!
Náš Belko už chvostom točí,
na pána hned's láskou skočí.
Labka tmavá, ňufák hnedý,
chodí s ujom už odvtedy.

h, ch, k, t, g, d, n, l

- 2 a) Doplň do slovných spojení tvrdé spoluhlásky.
b) Zakrúžkuj v slovných spojeniach ➡ všetky tvrdé spoluhlásky.

špagety s kečupom
koláč s malinami

chlieb s medom
halušky s kapustou

- 3 a) Nájdi a označ v štvorsmerovke osem slov, ktoré sa začínajú tvrdou spoluhláskou. Slová prepíš na linajky.
b) Vpisuj neoznačené písmená postupne po riadkoch do okienok vo vete. Vetu prečítaj.
c) Zakrúžkuj v prepísaných slovách samohlásky y, ý spolu s tvrdou spoluhláskou, ktorá stojí hned' pred nimi.

tyč

hyena

chyba

lyže

dyňa

nylon

kývat'

chyža

A	T	T	Y	Č	V	CH	A
Ž	R	D	N	O	L	Y	N
Y	L	Y	Ž	E	Ý	B	E
CH	D	Y	Ň	A	CH	A	Y
Y	K	Ý	V	A	Ť	Ý	H

Po T V R D Ý CH

spoluhláskach píšeme zvyčajne Y / Ý.

Tvrď spoluhlásky sú h, ch, k, g, d, t, n, l.

Po tvrdých spoluhláskach píšeme zvyčajne y alebo ý.

Spoluhlásky h, ch, k, g

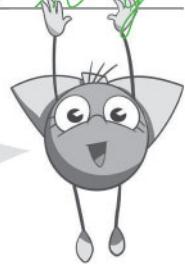
1 Precvič si písanie.

h ch k g h ch k g h ch k g h ch k g

2 a) Prečítaj báseň.

- b) Zakrúžkuj v básni ➤ tvrdé spoluhlásky h, ch, k, g.
c) Vypíš z básne názvy domácich zvierat. Dopíš chýbajúcich členov tak, aby spolu tvorili zvieracie rodinky.

Vymenuj
ďalšie
zvieracie
rodinky.

Gunár **h**lasno **g**ága,
v potoku sa mága. **gunár, hus, húsatko**

Kačka chodí po dvore,
prázdro má dnes v **g**obre. **kačka, káčer, káčatko**

 Akuriatko **h**rabe stále,
kohút kričí: pod sem, malé! **kuriatko, kohút, sliepka**

3 a) Zlož z písmen slová. Slová napíš a prečítaj.

- b) Zakrúžkuj v napísaných slovách ➤ tvrdé spoluhlásky pred samohláskami y, ý.
c) Použi slová vo vetách. Tri vety napíš do .

A**CHBY**

T**YCHRO**

K**JAKY**

B**YHPO**

S**KYJANA**

chyba

chytro

kyjak

pahyb

jaskyňa

4 a) Doplň do slov chýbajúce samohlásky y, ý.

- b) Vysvetli význam slov.

Vieš zdôvodniť,
prečo píšeme v týchto
slovách y, ý?

ch**y**tačka

ch**y**ža

h**ý**bať sa

ch**y**r

K**y**suce

h**y**drant

k**y**vadlo

Eg**y**pt

h**ý**giena

k**y**tica

5 Pracujte vo .

- a) Doplňte do slov chýbajúce hy, hý, chy, chý, ky, ký, gy.

- b) Spojte dvojice slov, ktoré k sebe patria. Prečítajte ich a prepíšte do .

chybajúci

hýriť

za **ky**vat

o **hý**bať

chystať

oblečenie

kamarátovi

konár

farbami

mäso

smotana

mákčeň

večeru

6

- a) Vyber z každej dvojice slov správne slovo a dopíš ho do vety. Vety prečítaj.
 b) Prepíš vety do . Zakrúžkuj v doplnených slovách všetky tvrdé spoluuhlásky.

Mamička nechala kysnút cesto. kysnúť kýchnuť

Ivan je prvák na gymnáziu. gymnastike gymnáziu

Malá Sonička má teplotu a kýcha. kýcha kýva

Pôdu na záhrade musíme prekypriť. prekypriť prekypieť

7

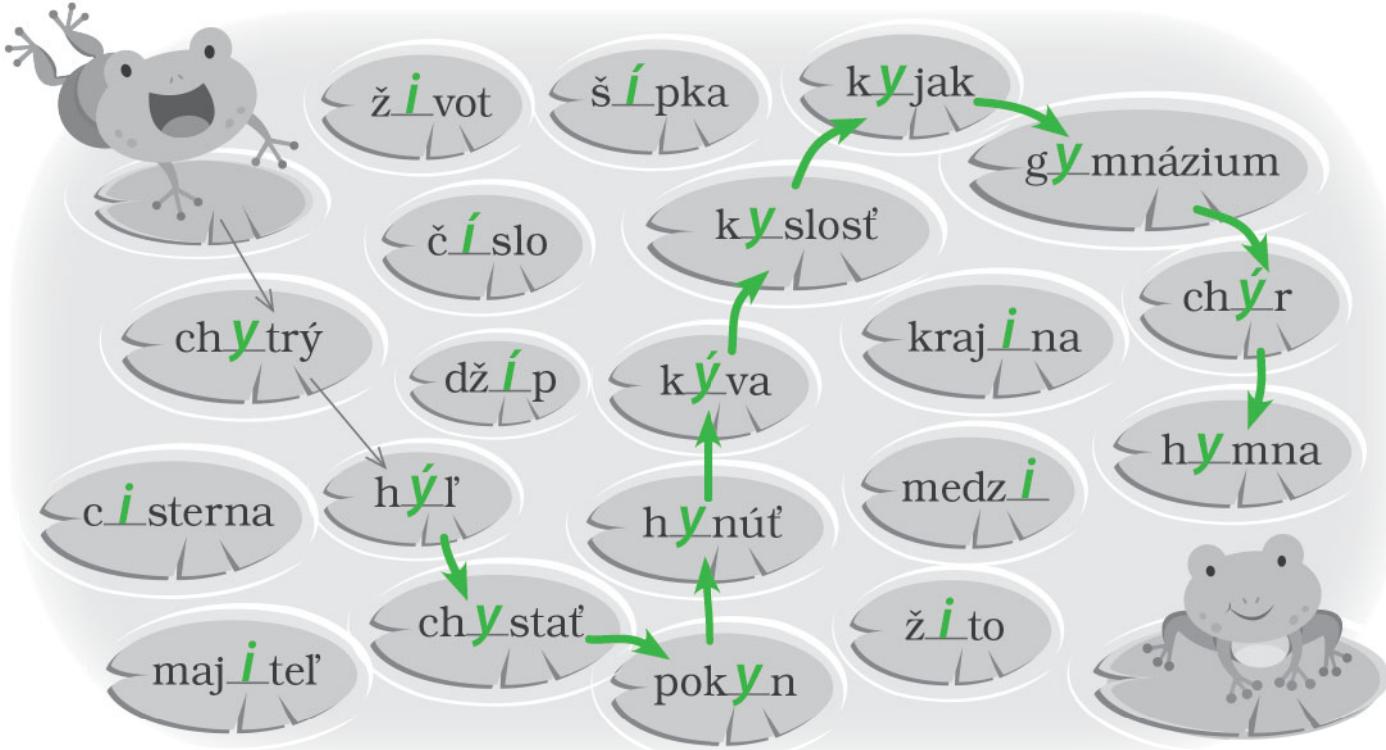
- a) Doplň do textu chýbajúce samohlásky y, ý. Zdôvodni pravopis.
 b) Prečítaj text. Dokonči ho vlastnými slovami. Vymysli mu nadpis.

„Hybaj chytro pochytať hydinu,“ kývla na gymnazistu Cyrila z kuchyne sestra a kýchla. „Ja nemôžem, kypí mi cesto na kysnutý závin.“ Kým sa Cyril rozhýbal, hydina pošliapala hyacinty.

8

Pracujte vo .

- a) Doplňte do slov chýbajúce samohlásky y, ý alebo i, ī.
 b) Pospájajte postupne šípkami lekná so slovami, do ktorých ste doplnili samohlásky y, ý.

9

PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Kuchyňa rozvonjava. Na stole sú nachystané kysnuté koláče. Chytró jeden zjem. Vonku počujem hýľa. Jeho spievanie nemá chybu. Nesmiem kýchnuť ani sa hýbať. Len mu jemne zakývam.

Spoluhlásky d, t, n, l

1 Precvič si písanie.

d l n l d l n l d l n l d l n l

2 a) Prečítaj báseň.

b) Nájdi v básni tvrdé spoluhlásky *d, t, n, l* a zakrúžkuj ich ➤.

V našom dome nie som sám,
večer mame pusudám.

V posteľke si čitam s tatôm.
Počúvame s malým bratom
príbehy z hľík ba aj z hôr.

Kto z nás dvoch dnes zaspí skôr?

Čítaš si pred spaním? S kým?
Ktorú knihu máš najradšej? Porozprávaj o nej.

4 Dopíš do slov chýbajúce *dy, dý, ty, tý, ny, ly, lý*. Slová prečítaj.

*dy*chaf   *ly*žiar   *tý*ždeň   vte*dy*   kos *tý*m

*ty*kadlo   *ny*lon   od*dy*ch   b*ly*ska sa   *lý*tko

5 a) Nahrad' zvýraznené časti slov spojeniami *dy, ty, ny, ly tak*, aby slová dávali význam.

b) Vytvorené slová napíš. Očisluj ich v abecednom poradí.

môže   gýč   nám   silon

lyže 2.   *tyč* 4.   *dym* 1.   *nylon* 3.

6 a) Pomenuj obrázky tak, aby v názve mali samohlásky *y, ý* po tvrdých spoluhláskach *d, t, l*. Slová napíš.

b) Použi slová z úlohy a) vo vety. Vety napíš do .

motyka

dýka

mlyn

7

Doplň do slovných spojení chýbajúce samohlásky *y, ý*. Zdôvodni pravopis.

na oblohe sa blyska

motýlie tykadlo

nylonové pančuchy

hydina na dvore

mlynské koleso

štyri kytice

chytili zlodeja

hlboký nádych

ysina na hlate

8

- a) Vylúšti krížovku. Slovo z *tajničky* dopln do odpovede ľudovej *hádanky*. Hádanku prečítaj.
b) Povedz, ktoré jedlo máš najradšej a prečo.

Vlákno na výrobu pančúch

N	Y	L	O	N
Š	T	Y	R	I
L	Y	Ž	E	
H	Y	D	I	N A

Dva plus dva sú...

Používajú sa na lyžovanie

Domáce úžitkové vtáky

Zväzok kvetov

Veľký guľatý zelený plod

s červenou dužinou

- a) Prečítaj dvojice slov v plôškach. Vyber a dopln do každej vety správne slovo z dvojice. Vety prečítaj.

- b) Vysvetli význam doplnených slov vo vetach.

Dedko sadí v záhrade jablone.

Za domom máme ovocné sady.

Na pníku sa vyhrievali tri hady.

Liečivý je aj hadí jed.

Na mori boli veľké vlny.

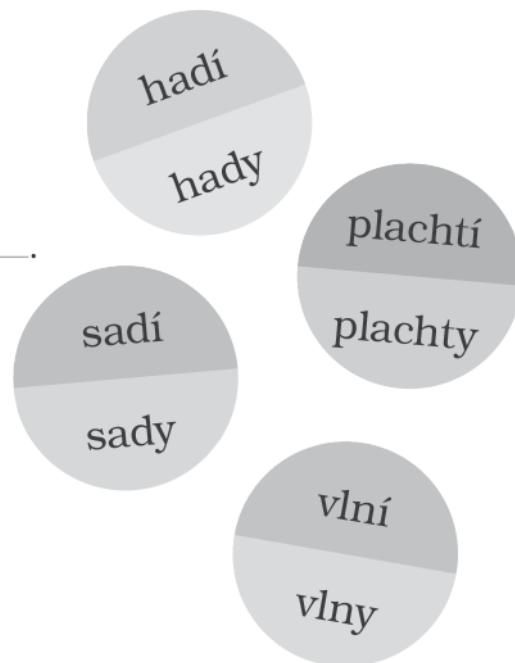
Lesný potôčik sa krásne vlní.

Po oblohe plachtí lietadlo.

Plachetnica má biele plachty.

Nevarí sa, nepeče sa,
každučký deň oblizne sa.
Oblizne sa aj sto razy,
žalúdok ti nepokazí.
Čo je to?

L Y Ž I C A

10

PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Otecko okopáva motykou zeleninu. Na jar zasadil v záhrade dyne. O týždeň budú zrelé. Sladučkú dužinu vždy celú zjem. Rada pozorujem motýle. Majú tykadlá tenké ako tyčinky. Jemne sa pohybujú ponad tymian. Chytro zatajím dych.

Slová so samohláskami i/í po tvrdých spoluuhláskach

1 Pracujte vo .

a) Nájdite a označte v štvorsmerovke jedenásť slov. Slová prepíšte do .

gitara, etika, kimono, kino, chichi, diplom, tiger, kivi, puding, Matilda, Edita

b) Zakrúžkujte v napísaných slovách **tvrdé spoluuhlásky pred samohláskami i, í**.

c) Povedzte, do ktorej skupiny spoluuhlások patria zakrúžkované spoluuhlásky.

A	T	I	D	E	O	A
P	K	I	V	I	N	D
U	CH	K	I	N	O	L
D	I	P	L	O	M	I
I	CH	R	E	G	I	T
N	I	E	T	I	K	A
G	I	T	A	R	A	M

*V cudzích slovách
a v slovách, ktoré napodobňujú
zvuky, píšeme väčšinou po **tvrdých**
spoluuhláskach h, ch, k, g, d, t, n, l
samohlásky **i, í**, napr. kino, diktát, liter, kikiríkí,
chi-chi, tik-tak... Spoluuhlásky **d, t, n, l** pred
i/í vyslovujeme v týchto slovách
tvrdzo.*

2 a) Pozoruj obrázok. Vysvetli význam slov **tykať** a **tikať**. b) Doplň slová **tykať** a **tikať** správne do viet.

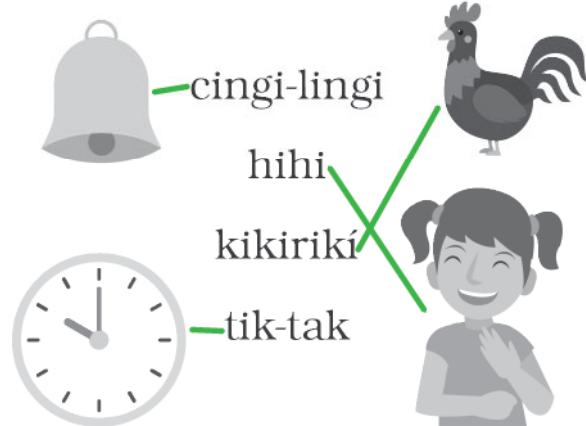

Kamarátom zvykneme **tykať**. V izbe počujem **tikat'** hodiny.

3 Prirad čiarami k slovám ich význam.

chirurg	• obrazovka zariadenia
gitara	• športový odev
limuzína	• športová obuv
tiger	• odborný lekár
displej	• mačkovitá šelma
teniskys	• jednotka dĺžky
kimono	• hudobný nástroj
kilometer	• dlhé luxusné auto

4 Spoj správne obrázok a slovo vyjadrujúce zvuk.

5a) Prečítaj slová. Prepíš ich do .

b) Podciarkni slová, ktorých význam nepoznáš. Zisti ich význam.

hit

kivi

dikobraz

Gitka

chichotať sa

Monika

liter

tím

kilogram

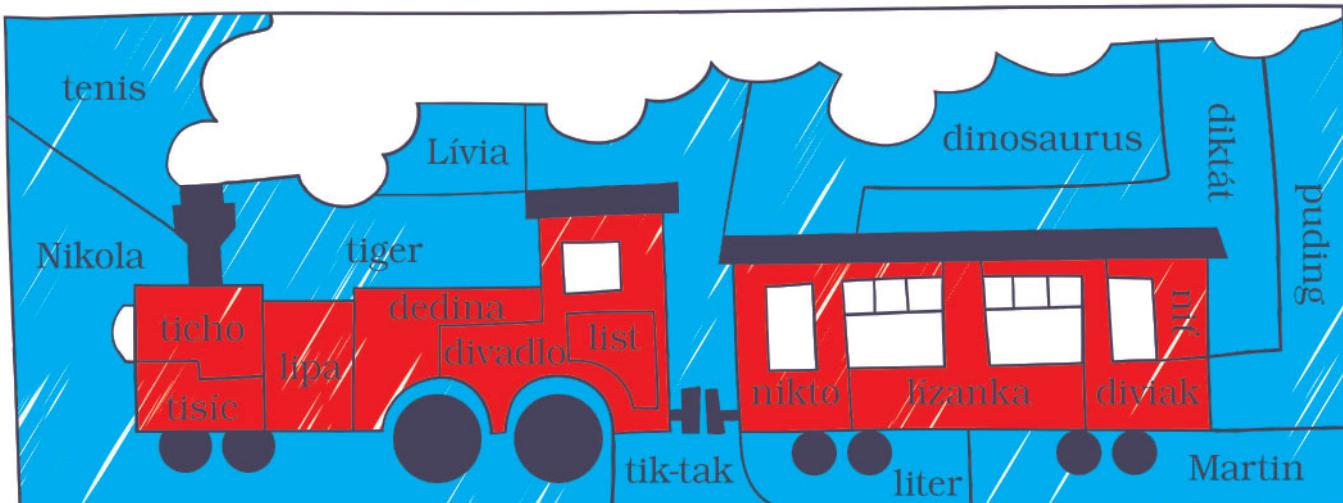
lišta

6

Vyfarbi plôšky so slovami podľa návodu:

➡ slová, v ktorých sú pred samohláskami i, í tvrdé spoluuhlásky d, t, n, l,

➡ slová, v ktorých sú pred samohláskami i, í mäkké spoluuhlásky d', t', ň, l'.

7

Doplň do slov chýbajúce samohláska i, í alebo y, ý. Zdôvodni pravopis.

klad***i***vok***y***vadlož***i***hlávavaj***i***čkoch***y***bašt***y***ricudz***i***necč***i***slooh***y***baťg***ý***čdž***í***pc***i***frad***y***mt***i***chon***i***kto**8**Pracujte vo .

Vymyslite krátky príbeh. Použite v ňom slová z úlohy 7. Príbehu dajte nadpis.

9 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Z chyže stúpa dym. Mama pečie kysnuté koláče. Na stôl nachystala kyticu. Otec hrá na gitare. Gitka a jej brat Martin stavajú vežu. Chýba im kocka. Neskôr sa hrajú na chytačku. Z kuchyne počuť tikanie hodín.

10 AKTIVITY

Pripravte si kartičky, na ktorých budú napísané slová so samohláskami i, í a y, ý po tvrdých spoluuhláskach. Vytvorte skupiny. Jeden zo skupiny vyberie kartičku a opisom vysvetľuje význam slova, ktoré je na nej napísané. Môže použiť aj kresbu alebo význam slova napodobní pohybom tela. Ostatní hádajú, ktoré slovo je na kartičke napísané.

STARÝ MLYN

V jeden slnečný deň šli **č**, **? a !** spolu s druhátkami na výlet. Školský autobus práve prechádzal peknou dolinou, keď sa zatiahla obloha.

„Pozrite, *blýska* sa!“ ukázal na nebo **!**.

„To je *neslýchané*! Kde sa tu tak náhle prihnala búrka?“ začudovala **?**.

Ked' boli na mieste a *pomaly* vystupovali z autobusu, vonku sa už vyčasilo.

„Deti, pred vami stojí starý *mlyn*,“ predstavila deťom historickú pamiatku pani učiteľka.

Adama s Mišom viac ako *mlyn* zaujal potok, ktorý popri ňom tiekol.

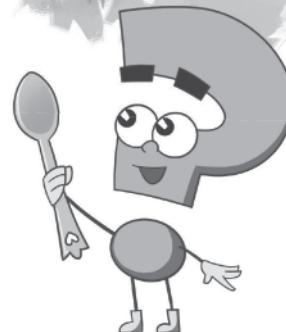
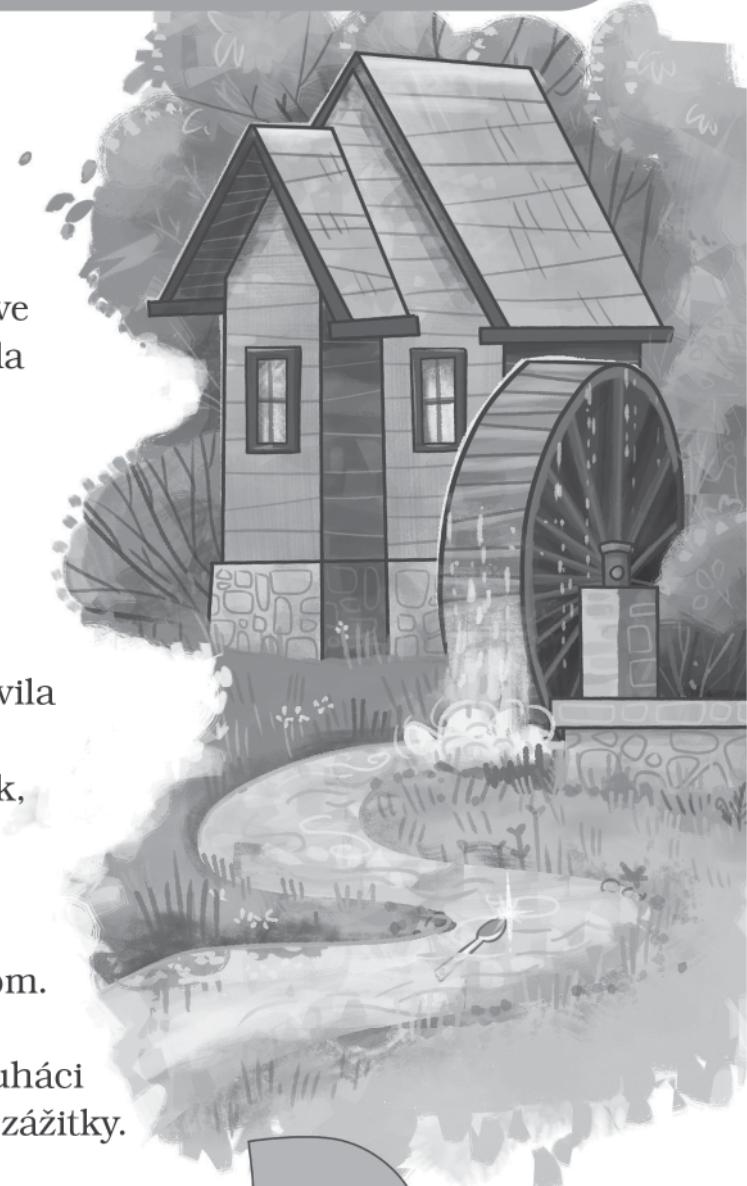
„Niečo sa na dne *blyští*,“ zvolal Adam.

Pani učiteľka podišla k potoku.

„To je len stará *lyžica*,“ povedala s úsmevom.

Potom už nasledovala prechliadka *mlyna*.

Čas strávený na výlete rýchlo *uplynul*. Druháci a ich kamaráti **č**, **? a !** si odnášali krásne zážitky.

1 Prečítaj text. Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Kam išli druháci na výlet?
- Čo zaujalo Adama s Mišom v potoku?
- Aký nadpis má text? Vymysli textu nový nadpis.
- Nachádza sa vo vašom okolí nejaká pamiatka?
Porozprávaj o nej.

2 Prečítaj zvýraznené slová v texte. Vysvetli ich význam. Povedz, ktoré samohlásky stoja hneď za *spoluuhláskou I.*

3 Doplň do slov chýbajúce *ly*, *lý*. Slová prečítaj a prepíš do **zoznamu**.

lyko, lysij, líisko, lyžica, blýskať sa

4 Prečítaj dvojice slov. Všímaj si ich výslovnosť a pravopis. Povedz, v čom sa zvýraznené časti slov odlišujú.

lyžica – limonáda
lykožrút – lišiak

lysina – list
lýtko – líce

5

a) Doplň do vety správne tvary slov z úlohy 4 tak, aby vety mali význam.

b) Prepíš vety do . Zakrúžkuj v slovách *ly*, *ly*.

Škodcom stromov je *lykožrút* . Peter si zranil *lytko* .

Dedko má na hlave *lysinu* . Súčasťou príboru je *lyžica* .

6

Prečítaj slová v riadkoch. Prečiarkni slovo, ktoré do riadka nepatrí. Zdôvodni prečo.

- lyko, lykový, lykožrút, Likavka
- blýskať sa, blýskavica, blysnúť sa, ligotať sa
- blikať, blyštať sa, zablyštať sa, blyštiaci
- lyžička, lyžicové, lízať, lyžica
- lýtkový, kostek, lýtka, lýtka
- kíška, lysina, lysý, lysé

7

Doplň do slov chýbajúce *ly*, *ly*. Slová prečítaj a prepíš do .

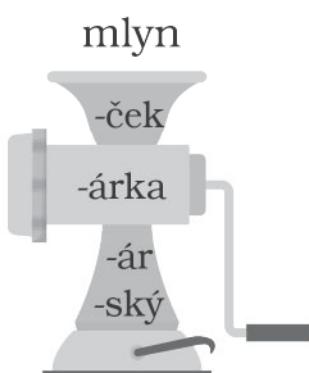
mlyn, *plyn*, *slychať*, *lyže*, *plyškýj*

8

a) Prečítaj slová. Ku každému slovu postupne pridaj všetky časti slov uvedené pod ním v obrázku a utvor nové slová.

b) Prepíš všetky utvorené slová do . Zakrúžkuj v nich *ly*, *ly*.

Ktoré slová tvoria slovnú rodinku?

9

a) Doplň do slov vo veteach chýbajúce samohlásky *i*, *í* alebo *y*, *ý*. Vety prečítaj. Dbaj na správnu výslovnosť.

b) Zakrúžkuj v prvej vete všetky tvrdé spoluuhláske, v druhej vete všetky mäkké spoluuhláske.

Miro si na *ly* žovačke zran*i* *ly* *tko*. Dan*i* cu bol le mal *í* ček. Fero strat*i* *ly* žiarsku pal *i* cu. Sneh sa na slnku bl*y* štal. Pri pl*y* tkom potoku stála 1 *í* ška. Pot*i* chu sa pribl*i* žovala k hlad*i* ne.

10

Pracujte vo .

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov, napríklad:

Vymyslite a napíšte k slovám *lyže* a *list* slovné rodinky.

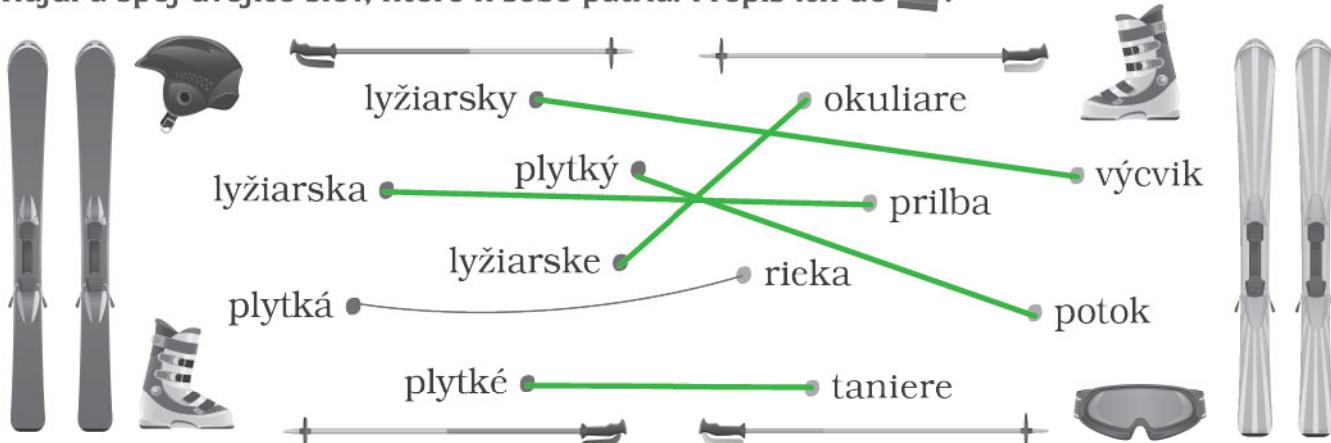
lyže – *lyžiar*, *lyžiarka*, *lyžiarsky*...

list – *listina*, *listok*, *listový*, *listoček*...

11 Doplň do slov chýbajúce *ly*, *lý*. Slová prečítaj a napíš do

pomaly vplyv, splývať, zlyhať, plynúť

12 Nájdi a spoj dvojice slov, ktoré k sebe patria. Prepíš ich do

13 a) Vyber z dvojice slov správne slovo a dopln ho do vety. Vety prečítaj.

b) Nedoplnené slová z úlohy a) použi vo veteach. Vety prepíš do

Katka sa učí *splývať* vo vode. vzlykať splývať

Slimák *pomaly* lezie po chodníku. pomaly rýchlo

Po dlhom rozprávaní jej *zlyhal* hlas. vplýval zlyhal

Ovocie má dobrý *vplyv* na naše zdravie. vzlyk vplyv

Čas veľmi rýchlo *plynie*. slýcha plynie

Vysvetli
význam slov
v plôškach.

14 Pracujte vo

a) Doplňte slová podľa pokynov.

b) Slovo z tajničky doplnťte do vety. Vetu prečítajte.

vplyv, *lyžuje*, *lýtko*, *splývať*, *zlyhať*, *plynúť*, *pomaly*

Slovo má 7 písmen.

S	P	L	Ý	V	A	Ť
----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

Slovo má len 1 samohlásku.

V	P	L	Y	V
----------	----------	----------	----------	----------

Slovo sa začína predposledným písmenom v abecede.

Z	L	Y	H	A	Ť
----------	----------	----------	----------	----------	----------

Predposledné písmeno v slove je dlhá samohláska.

P	L	Y	N	Ú	Ť
----------	----------	----------	----------	----------	----------

Slovo má 2 mäkké spoluhlásky.

L	Y	Ž	U	J	E
----------	----------	----------	----------	----------	----------

Slovo sa končí krátkou samohláskou y.

P	O	M	A	L	Y
----------	----------	----------	----------	----------	----------

V slove sa nachádzajú 3 tvrdé spoluhlásky.

L	Ý	T	K	O
----------	----------	----------	----------	----------

Naša paní učiteľka rozpráva **P L Y N U L O** po anglicky.

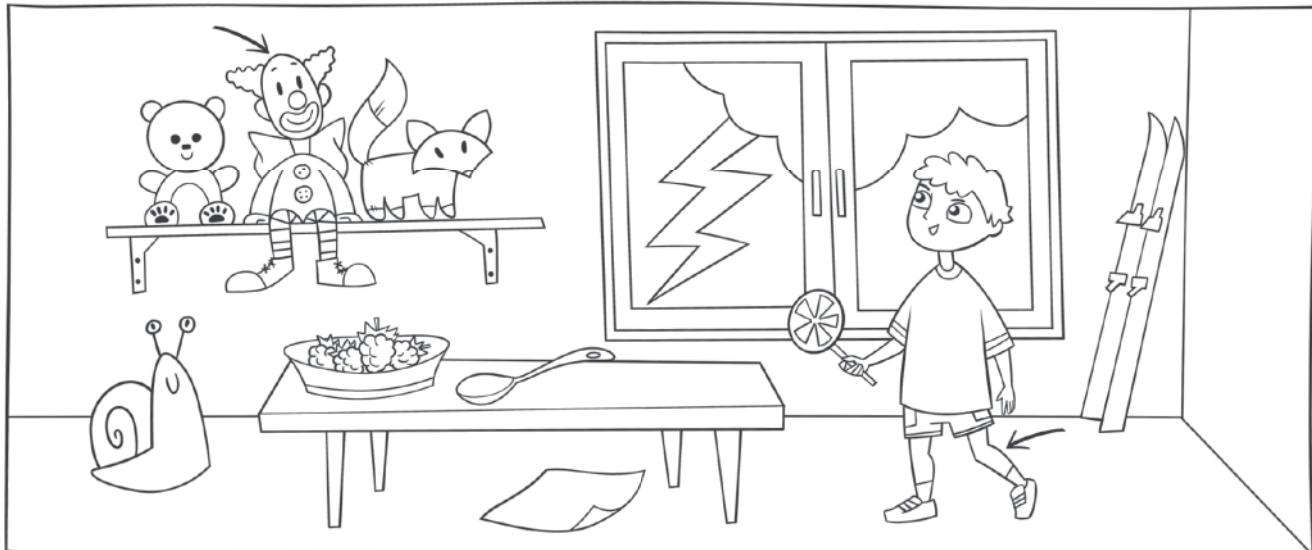
15 Doplň do slov chýbajúce samohlásky i, í alebo y, ý. Zdôvodni pravopis.

1yžička	1ízanka	1ysina	slímák	plýtký	vplyv
lístok	plynový	maliny	blyští	klínec	mlýnárka
políca	kolínska	lýtko	vzlykať	lí pový	lígocesá
ulíca	mlýnček	slína	plyš	slívkva	blýskať sa

16 Pracujte vo .

Pomenujte, čo vidíte na obrázku. Pomenovania, ktoré majú v názve li, lí, ly alebo lý, napíšte na linajky. Obrázok vyfarbrite.

lysina, blýskat' sa, lízanka, lýtko, lyže, slimák, líška, lyžica,
maliny, plyšový macko, list, polica...

17 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Mlynár pomaly melie múku. V plytkom potôčiku sa niečo záhadne ligotalo. Kabát je z jemného plyšu. Danka sa naučila vo vode splývať. Malé bábätko vzlykalo.

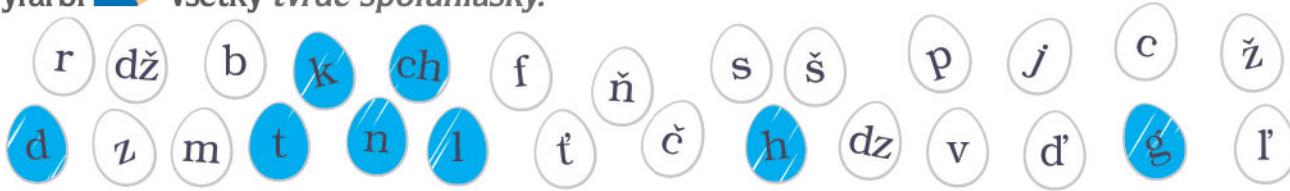
18 MENO, MESTO, ZVIERA, VEC

Zahrajte sa hru *Meno, mesto, zviera, vec*. V slovách použite aspoň jednu tvrdú spoluuhlásku.

 Zapamätaj si tieto slová s y/y po tvrdej spoluuhláske I:
lyko, lysý, lýtko, lyžica, blýskat' sa, blyštať sa, mlyn, plyn, plyš, plytký,
slýchať, vzlykať, lyže, pomaly, vplyv, splývať, zlyhať, plynúť.

Opakovanie: TVRDÉ SPOLUHLÁSKY

1 Vyfarbi všetky tvrdé spoluhlásky.

2 a) Prečítaj slová v riadkoch. Podčiarkni riadok, v ktorom sa všetky slová začínajú tvrdou spoluhláskou.

b) Prepíš slová z každého riadka v abecednom poradí do zošitu.

1. hýľ, ďateľ, sýkorka, motýľ, lastovička
2. lopta, kôš, guma, hračka, naháňačka

3. torta, leto, darček, kamarát, návšteva
5. 3. 1. 2. 4.

3 a) Pomenuj obrázky. Slová napiš.

b) Použi každé slovo z úlohy a) vo vete. Vety napiš do zošitu.

lyžica

dym

tykadlo

kyjak

4 Doplň do slov chýbajúce li, lí, ly, lý. Slová prečítaj.

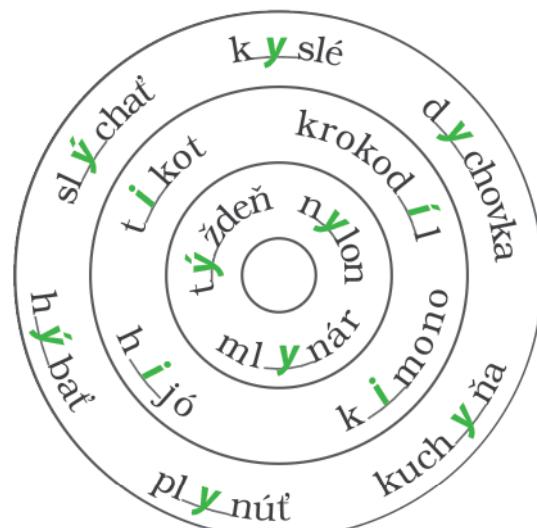
ma li ny   ly sina   pa li ca

vz ly kať   do li na   lí zanka

p ly šový   li st   sp ly vať

po li ca   b lí zko   b ly skat

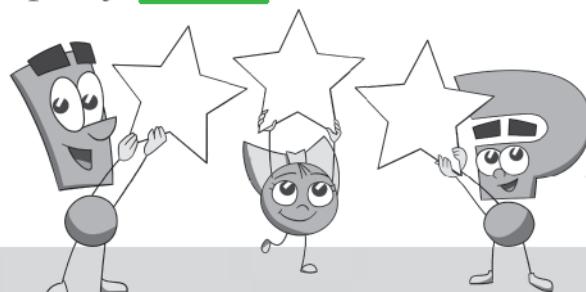
6 Doplň do slov chýbajúce samohlásky i, í alebo y, ý. Vyfarbi obrázok.

5 a) Podčiarkni slová, v ktorých sa de, te, ne, le, di, ti, ni, li vyslovujú tvrdo.

b) Mená prepíš do zošitu.

Denis, tisíc, tenis, Tereza, lipa, Martin, delenie, nikto, Nikoleta, Nina, Matilda, deň, tepláky, Monika

OBOJAKÉ SPOLUHLÁSKY

O obojakých
spoluhláskach sa budeš
viac učiť v 3. ročníku.

1 Vyfarbi plôšky s písmenami podľa návodu:

 mäkké spoluhlásky, tvrdé spoluhlásky, obojaké spoluhlásky.

riešenie úlohy b) podľa individuálnych návrhov žiakov, napríklad: bylina, myš, pero, rak, sova, vaňa, zub, fúzy...

2) a) Vymenuj obojaké spoluhlásky a napiš ich na linajku. Pomôž si úlohou 1.
b) Vymysli osem slov. Každé sa musí začínať inou obojakou spoluhláskou.
c) Slová z úlohy b) použi vo vetach. Vety povedz.

b, m, p, r, s, v, z, f

3 a) Prečítaj vety. Všimni si pravopis zvýraznených slov.

b) Zakrúžkuj v každom zvýraznenom slove obojakú spoluhlásku spolu so samohláskou i, y alebo ý, ktorá stojí hned za ňou.

V lete býva na poliach krásne žlté obilie.

Malá myš prebehla okolo Dunčovej misky.

Pyšná princezná sa pichla do prsta.

Rytier Richard oslobodil kráľovstvo.

Mama *sype* cez *sitko* múku.

Videli si na strome **výra**?

Spolužiačka sa nazýva Zita.

Prečo podľa
teba vznikol
názov obojaké
spoluhlásky?

Obojaké spoluhlásky sú b, m, p, r, s, v, z, f.

Opakovanie: SPOLUHLÁSKY

Povedz,
ktoré i/í, y/ý zvyčajne píšeme po mäkkých
a ktoré po tvrdých spoluhláskach.

1

- Povedz, do ktorej skupiny spoluhlások patria zvýraznené písmená.
- Nahradť v každom slove zvýraznené písmeno *tvrdou spoluhláskou* tak, aby slovo malo význam. Vytvorené slová napíš.
- Použi každé vytvorené slovo vo vete. Vety napiš do

pár

syr

vak

sane

laba

pád/pál/pán

syn

lak/tak

lane/dane

lata

2

- Doplň do slov chýbajúce samohlásky i, í alebo y, ý. Zdôvodni pravopis.
- Vyber aspoň päť slov a vytvor krátky príbeh. Príbehu vymysli nadpis.

kostým

lyžia

džíp

mlyn

čistý

Kysuce

kuchyná

slivka

lyže

malíček

gýčové

život

krajinka

plyš

hygma

šibal

lykožrút

ulita

citrón

kino

diktát

palica

3

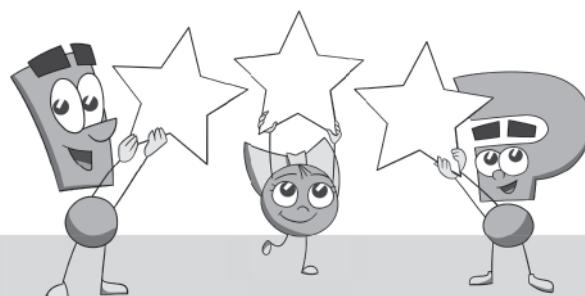
Pracujte vo

- Vpíšte do doplnovačky slová.

vplyv, ihlica, pomaly, mlyn, list, plyn,
malina, polica, lyžica, mlynica

- Prepíšte slová do . Zakrúžkujte v slovách
 mäkkú spoluhlásku I a tvrdú
spoluhlásku I. Zdôvodnite pravopis
po spoluhláskach I a I.

				L
P	O	M	A	L
L				Y
V	P	L	Y	V
	O		N	
	L			
M	A	L	I	N
L			C	A
M	L	Y	N	A
		O		
		L		
N				
I	H	L	I	C
C			A	
A				

Ako sa ti
darilo?

SLABIKA

JEDEN KOVÁČ KOŇA KUJE

Vonku bolo krásne slnečné počasie. Pani učiteľka vysvetľovala druhákom, ako sa hrávala, keď bola malá. Jednou z jej oblúbených hier bola naháňačka s vyčítankou. Aj druháci sa chceli túto hru zahrať. A tak ich pani učiteľka vzala na školský dvor. Pochytali sa za ruky, vytvorili kruh a pani učiteľka sa postavila do kruhu.

„Najprv si vyčítanku povieme po slabikách.“ Potom začala hovoriť vyčítanku a ukazovať prstom na deti: „*Je-den ko-váč ko-ňa ku-je, kol-ko klin-cov po-tre-bu-je? Je-den, dva, tri, po-vedz mi to ty.*“ Pri poslednom slove ukázala na Mišku. „Po-kra-ču-je Miš-ka,“ povedala pani učiteľka. Miška postupne vyčítanku odrečitovala po slabikách a druháci slabiky vytlieskali. Keď dokončila, ukázala prstom na Simonku. Posledná slabika totiž vyšla práve na ňu.

„Naháňaš, Simonka!“ zvolala pani učiteľka.

Simonka sa veľmi potešila, pretože vo vrecku jej šiat boli ukrytičky, ktorí naháňali deti spolu s ňou. Všetci si pri hre užili veľa zábavy.

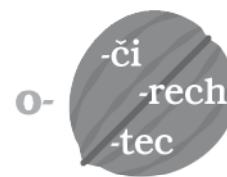
1 Prečítaj text. Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Ktorú vyčítanku naučila pani učiteľka druhákom? Povedz ju.
- Z koľkých slabík sa skladá vyčítanka v texte?
- Kde boli ukryti traja kamaráti?
- Poznáš inú vyčítanku? Ak áno, povedz ju po slabikách.

2 a) Pridaj k prvej slabike každého slova postupne ďalšie slabiky a utvor nové slová. Slová napíš do .
Slová napíš do .

b) Prečítaj napísané slová po slabikách. Pri vyslovení každej slabiky klepni ceruzkou o lavicu. *Riešenie: fúrik, fúka, fúzy, žiaci, žiada, žiara, oči, orech, otec, vŕta, vŕba, vŕšok.*

3 a) Usporiadaj slabiky tak, aby vznikli slová. Slová napíš do .

Riešenie: krieda, tabuľa,

b) Prečítaj napísané slová po slabikách. Pri vyslovení každej slabiky tleskní.

pravítko, okuliare,

matematika.

c) Povedz a napíš, z koľkých slabík sa skladá každé slovo.

da-krie **2**

ľa-bu-ta **3**

vít-pra-ko **3**

lia-re-o-ku **4**

te-ma-ti-ma-ka **5**

4

a) Doplň vhodné *slabiky* a utvor slová.

-da, -hoj, -lo, -te, -dza

b) Napíš ku každému slovu *počet písmen (P)* a *počet slabík (S)*.

jaho **da**

myd **lo**

chô **dza**

kráčaj **te**

a **hoj**

P: **6** S: **3**

P: **5** S: **2**

P: **4** S: **2**

P: **8** S: **3**

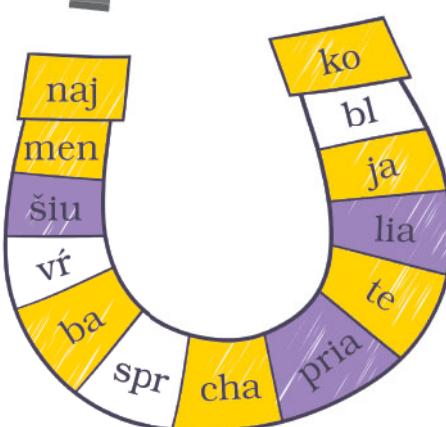
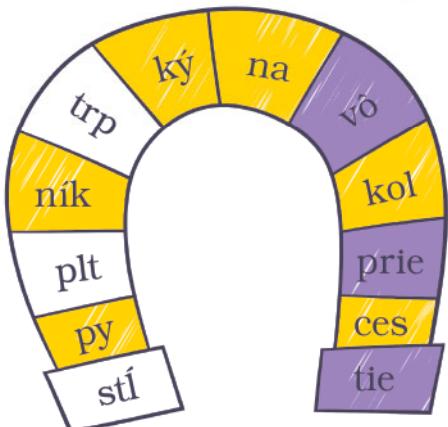
P: **4** S: **2**

5

a) Vyfarbi *slabiky* podľa návodu:

► slabiky, ktoré obsahujú *dvojhlásku*, ► slabiky, ktoré obsahujú *samohlásku*.

b) Utvor zo slabík slová a napíš ich do .

Ktoré
slabiky
zostali
nevyfarbené?
Prečo?

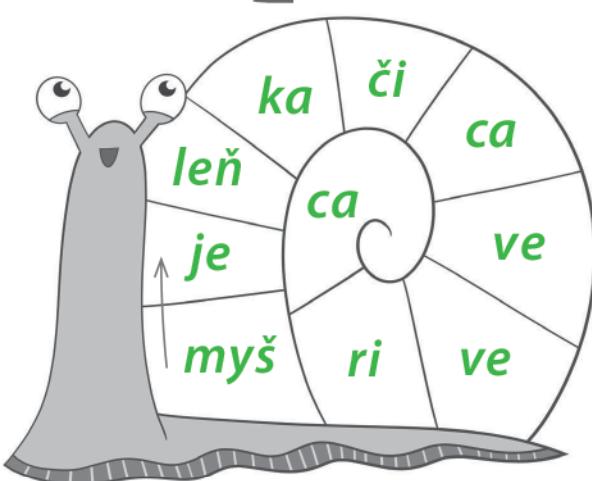

6

a) Doplň do plôšok v slimačej ulite slová po slabikách. Začni slovom s najmenším *počtom slabík*.
kačica, myš, veverica, jeleň

b) Použi slová vo vetách.

Vety napíš do .

7

a) Vyplň *tabuľky* podľa vzoru.

b) Povedz, na ktoré časti si rozdelil/-a každé slovo.

Vzor:

BICYKEL		
BI	CY	KEL
B I	C Y K E L	

MAPA		
M A	P A	
M A P A		

STANICA		
S T A	N I	C A
S T A N I C A		

LOKOMOTÍVA				
L O	K O	M O	TÍ	V A
L O K O M O T Í V A				

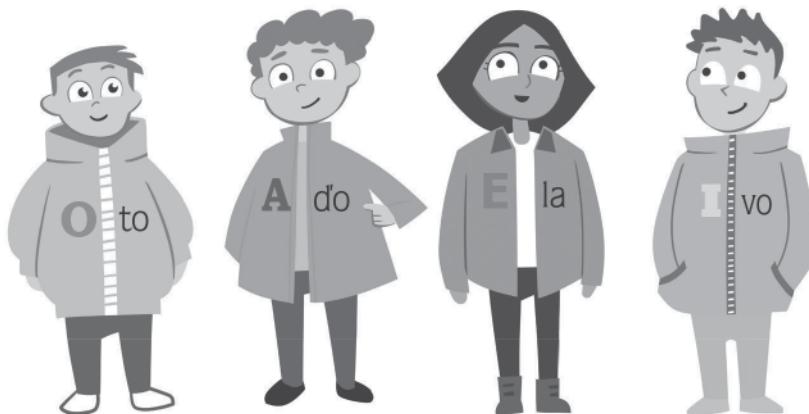

Slabika je časť slova, na ktorú sa delí slovo pri vyslovovaní.

Slabika väčšinou vzniká spojením viacerých hlások (*ma-ma, cvi-čím*), ale môže ju tvoriť aj jedna samohláska (*E-la, o-heň*).

Delenie slov na slabiky

- 1 a) Pozoruj rozdelenie slov na *slabiky*. Prečítaj slová po *slabikách*.
b) Povedz, do ktorej skupiny hlások patria zvýraznené písmená.

Zapamätaj si
pravidlo 1:
Slabiku môže tvoriť aj
jedna samohláska.

- 2 Rozdeľ slová *zvislými čiarami* na *slabiky* podľa *pravidla 1*.

Eva

alej

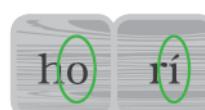
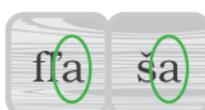
oči

ona

Igor

uši

- 3 a) Pozoruj rozdelenie slov na *slabiky*. Prečítaj slová po *slabikách*.
b) Zakrúžkuj na konci každej slabiky *samohlásku* alebo *dvojhlásku*.

- 4 Rozdeľ slová *zvislými čiarami* na *slabiky* podľa *pravidla 2*.

chvíľa
pečenie
krieda
priatelia

vôľa
počítanie
žriebä
mesiace

Zapamätaj si
pravidlo 2:
Slabika sa môže končiť
samohláskou alebo dvojhláskou.
Dvojhlásky ia, ie, iu patria
do jednej slabiky. Nikdy ich
nerozdeľujeme.

- 5 a) Rozdeľ slová *zvislými čiarami* na *slabiky* podľa *pravidiel 1 a 2*.

- b) Použi slová vo vetách. Päť viet napíš do .

6

- a) Pozoruj rozdelenie slov na *slabiky*. Prečítaj slová po *slabikách*.
- b) Zakrúžkuj *posledné písmeno* prvej slabiky a *prvé písmeno* nasledujúcej slabiky. Povedz, do ktorej skupiny hlások patria zakrúžkované písmená.

mas-ka

ob-lak

stud-ňa

slad-kosť

ses-tra

maj-ster

Zapamätaj si pravidlo 3:

Slabika sa môže končiť spoluhláskou. Ak v slove nasledujú za sebou dve spoluhlásky alebo viac spoluhlások, slovo rozdelíme tak, že prvú spoluhlásku zaradíme do prvej slabiky a ostatné spoluhlásky do nasledujúcej slabiky.

7

- a) Rozdeľ slová *zvislými čiarami* na *slabiky* podľa pravidla 3.
- b) Všimni si a povedz, ktoré hlásky tvoria *slabiku*.

domček buchty hviezdička
okno mäkký kontrola

Spoluhlásky
dz, dž, ch patria do jednej slabiky. Nikdy ich nerozdelené (bryndza, er-džať, plach-ta).

8

Pracujte vo .

- a) Prezrite si obrázky s rozdelenými slovami.
Vyfarbte slová, ktoré sú správne rozdelené na *slabiky*.

- b) Nevyfarbené slová rozdeľte správne na *slabiky* a zapíšte ich do .

9

Rozdeľ slová *zvislými čiarami* na *slabiky*.

algát

únos

maska

kvietok

žiarovka

utorok

buchta

kostra

medza

nenásytň

školský

ochotň

10

SLABIKOVÁ ŠTAFETA

Jeden žiak sa postaví pred tabuľu a povie slovo po slabikách. Pri vysovení každej slabiky urobí krok dopredu/dozadu/doľava/doprava. Urobí toľko krokov, koľko slabík má dané slovo. Na jeho miesto sa postaví ďalší žiak a pokračuje slovom, ktoré mu vymyslí predchádzajúci žiak. Takto sa vystriedajú všetci žiaci v triede. Každý žiak si zvolí jeden smer, ktorým bude kráčať.
Vzor: pa-ra-daj-ka (Žiak urobí štyri kroky, napr. dopredu.)

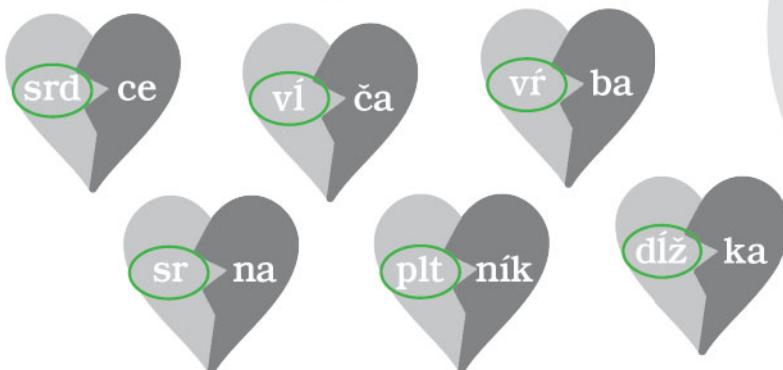
11

a) Pozoruj rozdelenie slov na slabiky.

Prečítaj slová po slabikách.

b) Zakrúžkuj slabiky so spoluhláskami r/r, l/l.

Povedz, ktoré hlásky tvoria tieto slabiky.

Zapamätaj si pravidlo 4:
Slabiku môže tvoriť jedna alebo viac spoluhlások a spoluhláska r/r alebo l/l, ktorá zastupuje samohlásku. Nachádza sa v strede alebo na konci slabiky (tv|r-dý, vr|ba, kl|r-ko, stl|pik).

12

Rozdeľ slová zvislými čiarami na slabiky podľa pravidla 4.

kr|čah
kr|hla

v|rba
s|lza

h|lbka
kr|stiny

p|lnka
jab|líčko

13

Pracujte vo ☺☺.

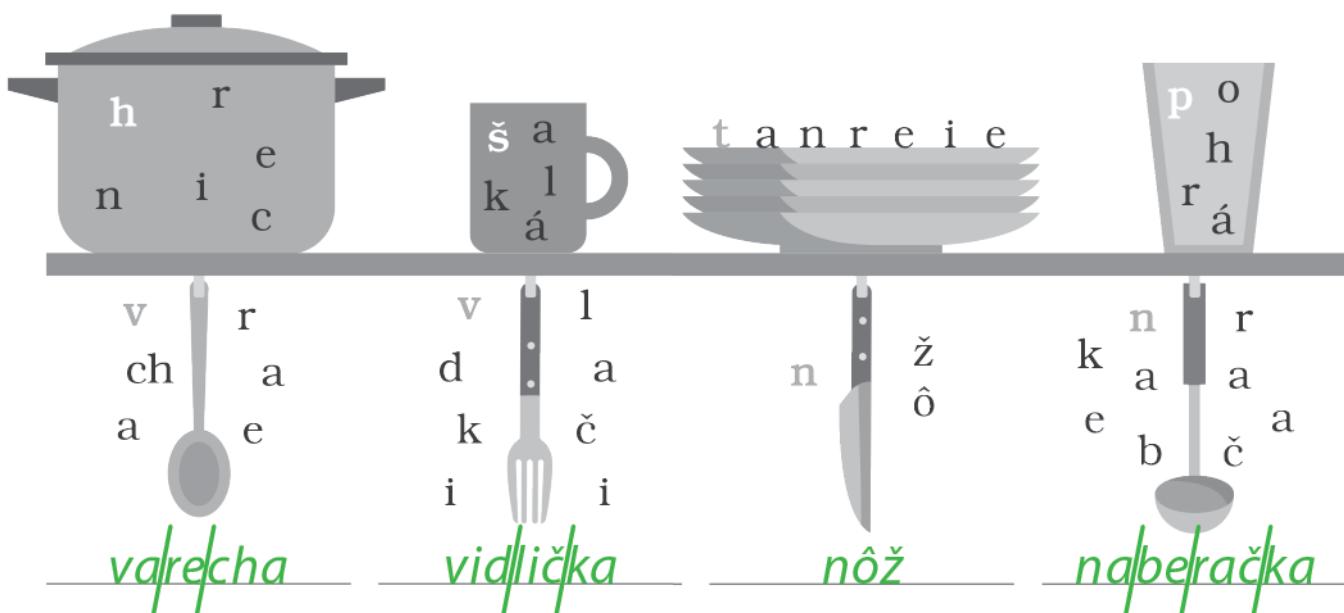
a) Utvorte z písmen slová. Slová napište a prečítajte.

b) Rozdeľte slová zvislými čiarami na slabiky.

Ako môžeme tieto slová nazvať jedným slovom?

hyžniec   *šálka*   *taňiebre*   *pohár*

14

a) Rozdeľ slová zvislými čiarami na slabiky.

b) Použi slová vo vetách. Päť viet napiš do ☐.

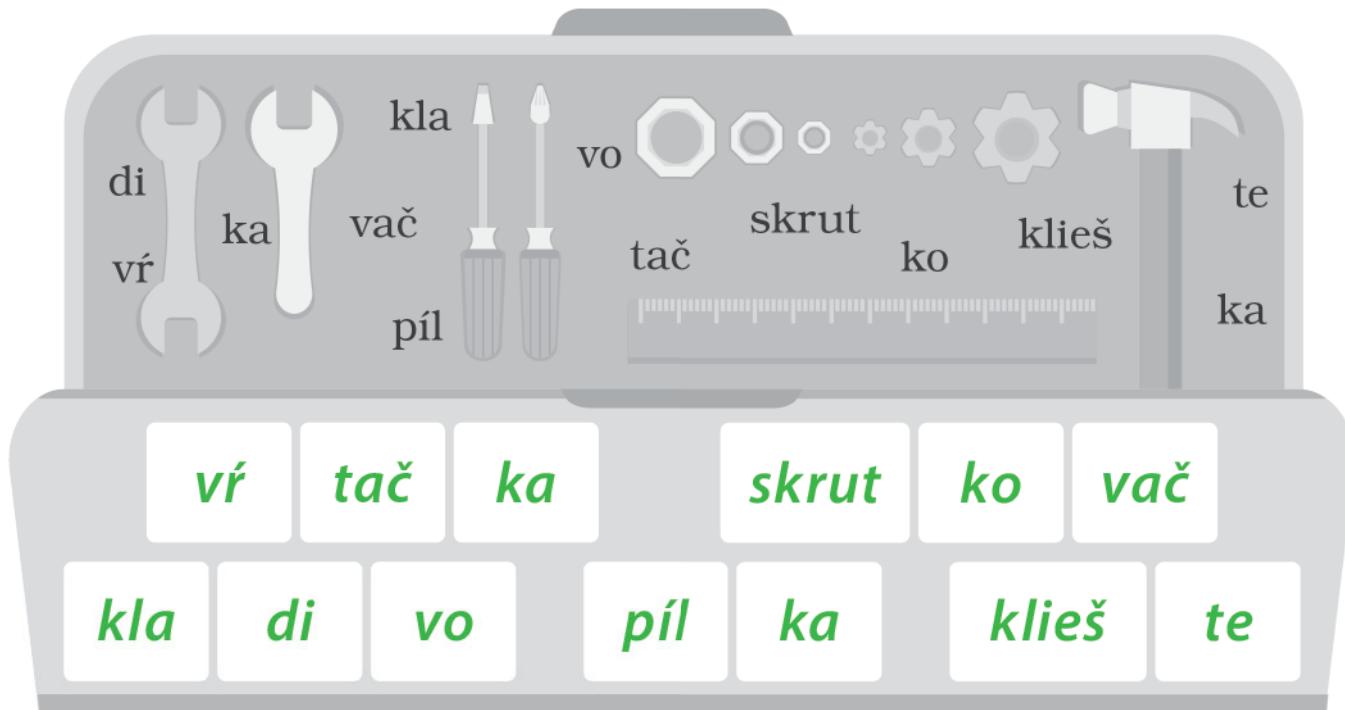
skúška
krímiť
hŕba

krhla
klbik
vlna

plno
chrábát
rýchlik

priateľstvo
bystrinka
pozajtra

15 Utvor zo slabík slová. Pomôž si obrázkami. Utvorené slová napíš po slabikách do rámčekov.

16 a) Vyfarbi názvy rastlín podľa návodu:

- ak sa názov skladá z jednej slabiky,
- ak sa názov skladá z dvoch slabík,
- ak sa názov skladá z troch alebo viacerých slabík.

b) Spoj názvy rastlín so správnymi obrázkami.

c) Vyfarbi obrázky rastlín.

17 Nájdi v učebnici hudobnej výchovy text ľubovoľnej piesne a prečítaj ho po slabikách.

18 SLABIKOVÁ REŤAZOVKA

Tvorte slová tak, že začnete vždy poslednou slabikou predchádzajúceho slova.

Vzor: mapa – palacinka – kamera – raketa

Slabiku tvorí:

- samohláska (*ú-lo-ha, o-kien-ko*),
- spoluohláska/spoluohlásky a samohláska alebo dvojhálska (*ma-ma, pria-teľ-ka*),
- spoluohláska/spoluohlásky a spoluohláska r/r alebo l/l, ktorá zastupuje samohlásku (*hr-ba, ja-bíč-ko*).

Rozdeľovanie slov na konci riadka

1 a) Prečítaj list. Povedz, z ktorých **časti** sa list skladá.

b) Pozri si zvýraznené slová v liste. Porozmýšľaj a povedz, prečo sú rozdelené.

c) Napíš zvýraznené slová podľa vzoru do .

Vzor: nevideli – ne-videli, nevi-deli, nevide-li

Riešenie: *me-siace, mesia-ce, kú-palisko, kúpa-lisko, kúpalis-ko*

Pri rozdeľovaní
slov na konci riadka
používame znamienko -.
Voláme ho **spojovník**.

Milá babka a milý dedko,

dlho sme sa nevideli. Chýbate mi.

Čoskoro sa končí školský rok a začnú sa letné prázdniny. Celé dva **me-siace** budem s Vami v Poprade. Budeme sa chodiť kúpať na **kúpalis-ko**. Vyskúšam všetky tobogany.

Pozdravujem mačku Micku a psíka Dina. Tešíme sa na Vás!

Vaša vnučka Eliška

2 Rozdeľ slová **spojovníkom** na slabiky podľa vzoru.

hruškový jahodový jablkový čučoriedkový malinový čerešňový

hruš-
ko-
vý

ja-
ho-
do-
vý

ja-
bl-
ko-
vý

ču-
čo-
ried-
ko-
vý

ma-
li-
no-
vý

če-
reš-
ňo-
vý

3 a) Prečítaj slová po **slabikách**.

b) Napíš slová do tak, ako by si ich rozdelil/-a na konci riadka.

Napíš všetky možnosti rozdelenia slov ako v úlohe 1c).

krtko

stonožka

lienka

jašterica

vlk

vel'ryba

Riešenie: *krtk-ko; sto-nožka, stonož-ka; lien-ka; jaš-terica, jašte-rica, jašteri-ca; vlk; vel'-ryba, velryba.*

4 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Blíži sa máj. Druhá májová nedea je sviatok našich mám. Druháčikovia nachystajú svojim mamám malé prekvapenie. Urobia kytičku z farebného papiera. Nakreslia aj veľké srdiečko. Podakujú za lásku a starostlivosť.

MORSEOVÁ ABECEDA (čítaj MORSEOVÁ)

Morzeovka, ako sa tiež táto abeceda nazýva, dostala názov podľa svojho vynálezcu Samuela Morseho. Ide o metódu, v ktorej sú písmená abecedy, čísla a iné znaky tvorené rôznymi kódmi. Tieto kódy sa skladajú z kombinácie krátkych a dlhých signálov. Písomne sa krátky signál zapisuje bodkou, dlhý pomlčkou. Jedným z najznámejších a najviac používaných kódov je SOS (čítaj es-o-es) ... — — ..., ktorý sa používa pri volaní o pomoc.

(<http://morzeovka.szm.com/index.html>)

Povedz kód SOS krátkymi a dlhými slabikami, napríklad takto:
mi, mi, mi – mí, mí, mí – mi, mi, mi.

1

- a) Prečítaj dvojice slov. Všimaj si ich výslovnosť.
- b) Povedz, do ktorej skupiny hlások patria zvýraznené písmená.
- c) Rozdeľ slová *zvislými čiarami* na slabiky. Podčiarkni v každej dvojici slabiku, ktorú vyslovujeme dlhšie.

muky – múky

boli – boli

srna – sína

mesto – mesto

rata – ráta

rady – riady

mame – máme

- 2 a) Zlož z písmen *slabiky* podľa vzoru. Slabiky napíš a prečítaj.

- b) Povedz, ktoré *slabiky* vyslovíš *krátko* a ktoré *dlho*. Napíš pod *krátke* slabiky bodku •, pod *dlhé* slabiky čiarku —.

Vzor: vu, via
•

▼ á, e, o, l, í, ie

vá

ví

ve

ví

vo

vie

Slabiky s krátkou samohláskou alebo so spoluohláskou r/l vyslovujeme krátko (napr. ja-bl-ko). Slabiky s dlhou samohláskou, dvojháskou alebo so spoluohláskou r, í vyslovujeme dlho (napr. há-dat, pe-čie, kŕ-miť).

3

- a) Usporiadaj *slabiky* tak, aby vznikli slová.

Slová napíš do so spojovníkom medzi slabikami. Slová prečítaj.

- b) Napíš pod *krátke* slabiky •, pod *dlhé* slabiky —.

Vzor: ká-va

va-trá trá-va

ba-vrí ví-ba

žia-rov-ka

te-ví-le-zor

ja-ko-blíč ja-blíč-ko

bú-čik-klo klo-bú-čík

ka-žia-rov

te-le-ví-zor

ko-sl-nieč sl-nieč-ko

pán-ky-to

to-pán-ky

4

- a) Rozdeľ slová zvislými čiarami na slabiky.
Pomôž si tlieskaním.

- b) Prečítaj slová. Napíš pod krátke slabiky ●, pod dlhé slabiky —.

lúka	chalu <u>p</u> a	vôňa
voláme	pri <u>atelia</u>	pr <u>ší</u>
balón	v <u>ŕtačka</u>	tl <u>čik</u>

V slovenských slovách zvyčajne nenasledujú po sebe dve dlhé slabiky. Po dlhej slabike nasleduje krátká slabika, napr. krás-ny, za-ria-dit, pí-som-ný, pia-ty.

5

- a) Prečítaj slová. Rozdeľ ich zvislými čiarami na slabiky.

- b) Vyfarbi pod každým slovom 🐦, ktorá sa nachádza pod dlhou slabikou.

V jednom slove môžeš vyfarbiť aj viac 🐦.

bo <u>cian</u>	sý <u>korika</u>	be <u>lorítka</u>	kô <u>rovník</u>
🐦🐦	🐦🐦🐦	🐦🐦🐦🐦	🐦🐦🐦
hr <u>dlička</u>	š <u>kovrálno</u> k	la <u>stovička</u>	ste <u>hlík</u>
🐦🐦🐦	🐦🐦🐦	🐦🐦🐦🐦	🐦🐦

- a) Prečítaj slová. Rozdeľ ich zvislými čiarami na slabiky.

- b) Zakrúžkuj v slovách krátke slabiky. Zo zakrúžkovaných slabík zlož slovo a dopln ho do vety. Vetu prečítaj.

m <u>lieko</u>	lov <u>i</u>	m <u>účka</u>	be <u>žný</u>
----------------	--------------	---------------	---------------

Najobľúbenejší dopravný prostriedok 🚗 je kolobežka.

7

- a) Doplň do slov chýbajúce dĺžne. Zakrúžkuj slovo, v ktorom nie je dĺžen.

- b) Prepíš slová do 📝. Rozdeľ ich zvislými čiarami na slabiky.

Povedz, ktoré slabiky sú krátke a ktoré dlhé. Označ ich ● alebo —.

koláče	kamaráti	poháre	balóny	blahoželanie
krása	trampolina	náladu	zákusky	limonáda

8

PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Druháčik Maťko nemôže týždeň pokojne spávať. Blíži sa oslava jeho narodenín. Čím ho potešia priatelia? Rodičia ozdobia záhradu. Bude krásne farebná a žiarivá. Nebude chýbať ani torta. Deti od úžasu zataja dych.

Slabiky môžu byť krátke a dlhé.

V krátkej slabike sa nachádza krátká samohláska alebo spoluohláska r, l, ktorá zastupuje samohlásku (*mi-sa, sln-ko*).

V dlhej slabike sa nachádza dlhá samohláska, dvojhľáska alebo spoluohláska ř, ľ (*po-hár, kres-lia, vŕ-tať, díž-ka*).

Jednoslabičné slová

1

- a) Doplň do slov písmená tak, aby slová mali význam.
Povedz všetky riešenia, ktoré ti napadli.
- b) Povedz, z kolkých slabík sa tieto slová skladajú.

vla/ek

hra/och

dy/om

lu/ak

stí/óp

kô/el

ple/us

no/ás

2

- a) Vyfarbi 🖍 plôšky so slovami, ktoré majú len jednu slabiku. Vyfarbené slová prepíš do
- b) Použi jednoslabičné slová vo vetyach. Tri vety napíš do

3

- a) Nájdi a podciarkni v slovách názvy zvierat, ktoré majú jednu slabiku.
Vzor: spestrí – pes
- b) Napíš názvy zvierat na linajku.
Očísluj ich v abecednom poradí.
- c) Vymysli o zvieratách z úlohy b) vtipný príbeh.

Dajú sa jednoslabičné slová rozdeliť?

maškrta   spávať   záhada   ježibaba   raketa   poleva
krt   páv   had   jež   rak   lev
3.   5.   1.   2.   6.   4.

4

- Doplň do slov chýbajúce samohlásky i, í alebo y, ý. Zdôvodni pravopis.

plyn, nit, džíp, gýč, nič, mlyn, 1ist, šíp, hýl, tyč

5

- a) Prečítaj text. Prepíš ho do .
- b) Podciarkni vo vetyach jednoslabičné slová.

Náš pes Rex sa stratil v lese. Les bol samý mach. Veverička skočila na strom. Zrazu sme Rexa zbadali. Vliezol pod krík. Bol tam schovaný jež. Rex ho chcel lapiť. Poznámka pre učiteľov: V nepodciarkujeme, lebo predložka v neobsahuje ani samohlásku ani slabikotvornú spoluohlásku, teda nejde o slabičné slovo.

Jednoslabičné slová tvorí iba jedna slabika (myš, lev, pes, dom, niest, kôň). Jednoslabičné slová nikdy nerozdeľujeme.

Viacslabičné slová

- 1 a) Prečítaj trojice slov. Povedz ich po *slabikách*. Ku každej trojici slov napíš, z koľkých slabík sa skladajú.
- b) Vyfarbi misy so slovami podľa návodu:
- red pencil: misu, v ktorej sú slová zložené z *dvoch slabík*,
  - blue pencil: misu, v ktorej sú slová zložené z *troch slabík*,
  - green pencil: misu, v ktorej sú slová zložené zo *štyroch slabík*.

2 Pracujte vo

- a) Nájdite a označte v štvorsmerovke štrnásť slov.

konáre, mach, smrek, borovica, dub, buk, šiška, šípka, hniezdo, javor, bylinky, baza, ihličie, jahody

- b) Označené slová roztriedte podľa počtu slabík do štyroch stĺpcov a prepíšte do .

- c) Z neoznačených písmen vytvorte slovo a doplnťte ho do vety.

Vetu prečítajte a vysvetlite jej význam.

Š	I	Š	K	A	A	Y	K	S	Y
Í	H	N	I	E	Z	D	O	M	K
P	L	M	A	CH	A	O	N	R	N
K	I	P	K	U	B	H	Á	E	I
A	Č	D	U	B	L	A	R	K	L
Ú	I	R	O	V	A	J	E	C	Y
A	E	A	C	I	V	O	R	O	B

Lesy sú **pľúca** našej zeme.

3 a) Utvor z jednoslabičných slov viacslabičné slová. Slová napíš do .

les, strom, list

- b) Napíš ku každému viacslabičnému slovu, z koľkých slabík sa skladá.

Vzor: dážď – dáždik 2, daždivo 3

riešenie úlohy b) podľa individuálnych návrhov žiakov,
napríklad: lesík, lesník;
stromček, stromový; listok,
listoček...

4 MINÚTKA

Rozdeľte sa do skupín. Učiteľ/-ka postupne píše na tabuľu (ukazuje na kartičkách) ľubovoľné slabiky. Vašou úlohou je počas jednej minúty vymyslieť a napísat čo najviac slov, ktoré obsahujú danú slabiku. Vyhráva skupina, ktorá napísala najviac slov s danými slabikami.

Viacslabičné slová sa skladajú z dvoch alebo viacerých slabík (mač-ka, ka-či-ca, za-pi-su-jem).

Opakovanie: SLABIKA

1

- a) Prečítaj otázky. Dokonči odpoveď pomocou ďalších *slabík* tak, aby vzniklo slovo.
Slabiky oddeluj *spojovníkom*.

Vzor: Aký je plot? Dre-ve-ný.

- b) Zakrúžkuj v otázkach všetky jednoslabičné slová.

Aké sú poháre? Skle-**ne-né**. Aké sú domy? Teh-**lo-vé**.

Aká je strecha? Ple-**cho-vá**. Aké sú výkresy? Pa-**pie-ro-vé**.

Aké sú dvere? Plas-**to-vé**. Aké sú parkety? Dre-**ve-né**.

2

- a) Doplň do slov chýbajúce samohlásky i, í alebo y, ý.

- b) Podciarkni dvojslabičné slová.

č**I**nka

d**I**váci

d**ý**chanie

kraj**I**na

n**y**lon

š**I**rka

kl**I**nec

g**I**tara

št**y**ri

kn**I**ha

k**ý**chať

úž**I**tok

lýtko

k**I**no

ch**y**tať

3

- Prečítaj názvy elektrických spotrebičov. Rozdeľ slová zvislými čiarami na slabiky.

Vyznač podľa vzoru krátke a dlhé slabiky.

Vzor: ká/vo/var

práčka

vysávač

chladnička

žehlička

súšička

sporák

televízor

umývačka

4

- Prečítaj slová v obláčikoch. Podciarkni v každom obláčiku slovo, ktoré tam nepatrí.

Zdôvodni prečo.

nos
krk
prst
chrbát
klb

halušky
žemľovka
palacinky
špagety

jazero
rieka
potok
more
prameň

rušňovodič
kaderníčka
učiteľ
programátor
novinárka

5

Pracujte vo ☺☺.

- Doplňte do názvov živočíchov chýbajúcu dlhú slabiku. Slová prečítajte.
- Prepíšte slová do .

slávikbocianpapagájmotýl/riak dážďovkačmeliakdiviak krokodíllykožrút

Poznáte uvedené živočíchy? Kde žijú? Ako vyzerajú? Čím sa živia? Porozprávajte o nich.

6

Pracujte vo ☺☺.

Vymyslite a napíšte do po tri slová podľa pokynov:

- Jednoslabičné slová – v slove sa nachádza krátká samohláska alebo spoluohláska r/l.
- Dvojslabičné slová – v slove sa nachádza dlhá samohláska, dvojhľáska alebo spoluohláska ř/lí.
- Trojslabičné slová – slovo obsahuje dlhú slabiku.

riešenie úlohy b) podľa individuálnych návrhov žiakov

7

Rozdel' slová na slabiky tak ako v úlohe 31/2.

Slovensko

dovolenka

Slo-
ven-
skodo-
vo-
len-
ka

Gerlach

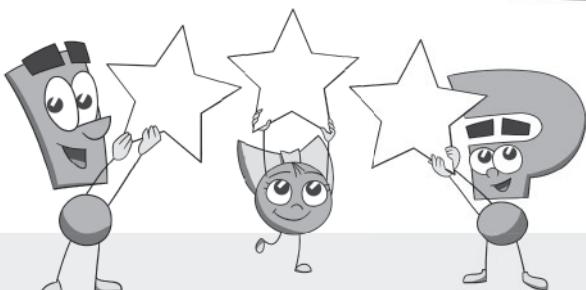
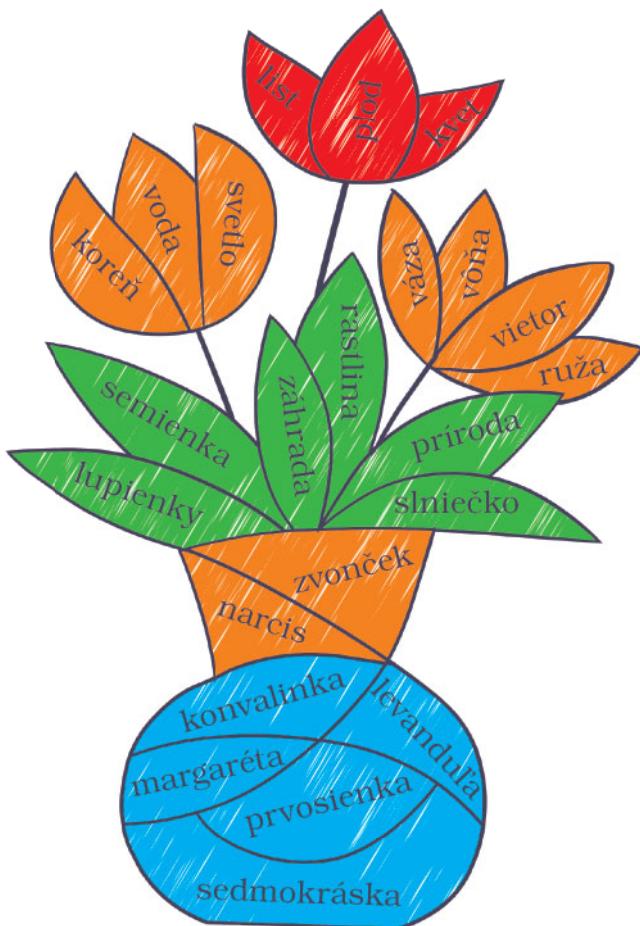
Vlkolíneč

Ger-
lachVi-
ko-
lí-
nec

8

Vyfarbi obrázok podľa návodu:

	jednoslabičné slová,		dvojslabičné slová,
	trojslabičné slová,		štverslabičné slová.

Ako sa ti darilo?

KAM PATRIA KAMARÁTI

Druháci sa na prvouke učili o včelách. Keď včely opelia kvety, rýchlo letia s nektárom domov do úľa. Na konci vyučovania ostali 🐝, 🐸 a 🐾 smutní.

„Čo sa vám prihodilo?“ spýtala sa ich Lívia.

„Včela patrí do úľa. Ale kam patrím ja?“ smutne sklonil hlávku 🐸.

Pridal sa k nemu aj 🐸: „Aj ja chcem mať svoje miesto na tomto svete!

Presne ako tá včielka, ktorá nám dáva med.“

Ponosovať sa začala aj 🐝: „Veru tak, každý z nás potrebuje mať svoje stále miesto, svoj domov.“

Lívia počúvala troch malých kamarátov, nežne sa na nich zahľadela a povedala:

„Ale vy predsa máte svoje miesta! Patríte na koniec vied. Ste pre nás veľmi dôležití. Aj vďaka vám vieme rozlísniť vety. Ty, 🐝, patrís na koniec oznamovacej vety. Ty, 🐸, máš svoje miesto na konci optytovacej vety. A ty, 🐿, čože by bola rozkazovacia, želacia či zvolacia veta bez teba?“

🐝, 🐸 a 🐿 sa potešili a šťastne sa na seba usmiali.

1 Prečítaj text. Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- O čom sa učili druháci na prvouke?
- Prečo zostali 🐝, 🐸 a 🐿 na konci vyučovania smutní?
- Prečo sú znamienka *bodka*, *otáznik* a *výkričník* dôležité?
- Kde majú miesta naši traja kamaráti? Na konci ktorých viet sa píšu? Nájdí o tom v texte vety a prečítaj ich.

2 Prečítaj vety a všimni si, do ktorého *druhu viet* patria. Povedz, ktoré znamienko je na konci každej vety.

Aký úžitok máme z včiel?

Včely žijú v spoločenstvách.

Nechod' blízko k úľu!

Najradšej mám chlieb s medom!

Kiežby sme mali veľa medu!

3

a) Pozri si obrázky. Vymysli o každom obrázku jednu vetu.

b) Porozprávaj podľa obrázkov príbeh.

4

Usporiadaj slová do viet a prepíš ich do . Doplň na koniec každej vety správne znamienko ., ? alebo !. Napíš, koľko slov má každá veta.

1. mrak 2. zakryl 3. Tmavý 4. slnko.

1. Utekajme 2. rýchlo 3. domov!

1. Stihнемe 2. pred 3. skryť 4. dažďom? 5. sa

5

a) Doplň do tabuľky chýbajúce údaje.

b) Povedz, z čoho sa skladá veta, slovo a slabika.

Počet

Veta	VČELY SÚ UŽITOČNÉ.							1
Slová	VČELY				SÚ	UŽITOČNÉ		
Slabiky	VČE	LY	SÚ	U	ŽI	TOČ	NÉ	7
Písmená	V	Č	E	L	Y	S	Ú	UŽITOČNÉ

6

a) Doplň do prvých slov vo vetách začiatočné písmená. Vety prečítaj.

b) Podciarkni oznamovacie vety, opytovaciu vetu, rozkazovaciu vetu.

Zuzka čítala príbeh o Danke a Janke. Kto napísal knihu Danka a Janka?

Druháci chodia radi do knižnice. Vráť knihu späť do police!

Veta je vyslovená alebo napísaná myšlienka. Veta sa skladá zo slov.

Poznáme oznamovaciu, opytovaciu, rozkazovaciu, želaciu a zvolaciu vetu.

Oznamovacia veta

1 Prezri si prvú stranu pracovnej učebnice.
Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Čo má napísané v bubline? Ktoré *znamienko* sa nachádza na konci tejto vety?
- Niečo oznámila, opýtala sa či rozkázala?

Kde
má bodka svoje
miesto? Na koniec
ktoréj vety patrí?

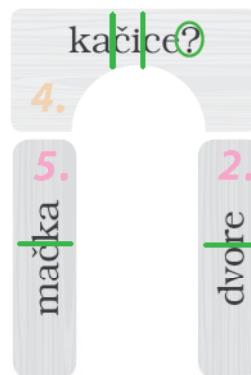
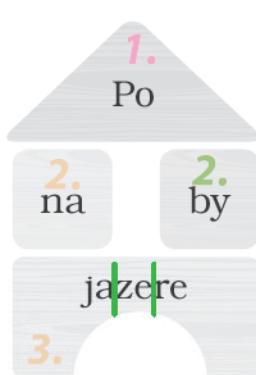

2 Povedz vetu, ktorou oznámiš pani učiteľke/pánovi učiteľovi a spolužiakom:

- čo si dnes raňajkoval/-a,
- čo máš v školskej taške,
- čo si kreslil/-a na výtvarnej výchove,
- čo budeš robiť popoludní.

3 a) Prečítaj slová v plôškach a utvor z nich tri vety podľa farieb. Vety prepíš do . *Znamienko* na konci viet zakrúžkuj. Napíš, koľko slov má každá veta.

b) Rozdeľ slová *zvislými čiarami na slabiky*.

4 a) Spoj časti viet, ktoré k sebe patria.

b) Prečítaj oznamovacie vety tak, aby tvoj *hlas* na konci viet *klesal* (šmykanie na šmykľavke).

Slimák sa vystrčil skryla pod kameň.

Jašterička sa na lúke.

Bociany sa vrátili z uly.

Ovce sa pasú späť do hniezda.

5 Vyhľadaj v čítanke štyri oznamovacie vety a prečítaj ich.

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov

6 Napiš štyri oznamovacie vety o svojej školskej taške do . Vety správne prečítaj.

Oznamovacia veta niečo oznamuje, informuje o niečom.

Na jej konci píšeme bodku (.). Na konci oznamovacej vety hlas klesá.
(Miško má osem rokov. Dnes je pekne.)

Optytovacia veta

1 Prezri si prvú stranu pracovnej učebnice.
Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Čo má napísané ? v bubline? Ktoré znamienko sa nachádza na konci tejto vety?
- Niečo oznamil, opýtal sa či rozkázal?

Kde má
otáznik svoje miesto?
Na koniec ktorej vety
patrí?

2 Povedz vetu, ktorou sa spýtaš novej spolužiačky/nového spolužiaka:

- ako sa volá,
- koľko má rokov,
- z ktorého mesta/dediny sa prisťahoval/-a,
- ktorý je jeho/jej obľúbený vyučovací predmet.

3 Pracujte vo .

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov

Vyberte si jednu situáciu a nacvičte si telefonický rozhovor. Použite oznamovacie a optytovacie vety. Nacvičený rozhovor predveďte spolužiakom.

- Telefonuje spolužiak/spolužiačka a pýta sa ťa, či ste dostali domácu úlohu.
- Telefonuje kamarát/kamarátka a pýta sa ťa, či ideš von.
- Telefonuje otec/mama a pýta sa ťa, ako bolo dnes v škole.
- Telefonuje starký/starká a pýta sa ťa, či prídeš k nim na prázdniny.

4 a) Zmeň oznamovacie vety na optytovacie vety. Každá veta sa musí začínať zvýrazneným slovom. Optytovacie vety napíš do .

b) Prečítaj optytovacie vety tak, aby tvoj hlas na konci viet stúpal (stúpanie po rebríku).

Vzor: Jožko píše domácu úlohu. Píše Jožko domácu úlohu?

Maťko bol u zubařa.

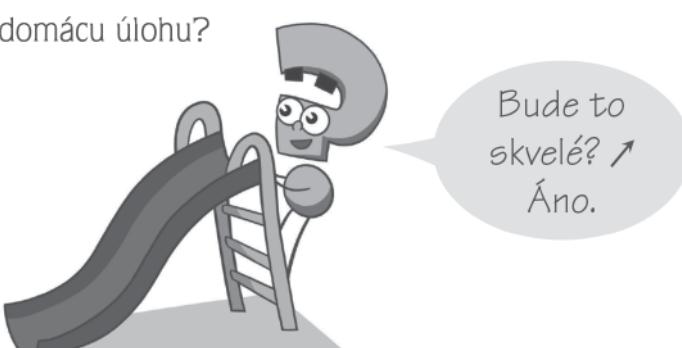
Zorka pôjde k starým rodičom.

Hanka má osem rokov.

Paľko postavil z lega lietadlo.

Starký uvaril výborný guláš.

Piataci boli v kine.

Bude to
skvelé? ↗
Áno.

5 a) Dokonči optytovacie vety. Do každej vety dopln jedno slovo.

riešenie úlohy b) podľa individuálnych návrhov žiakov, napríklad:

b) Prečítaj optytovacie vety tak, aby tvoj hlas na konci viet klesal (šmykanie na šmykľavke).

Co ešte

vyskúšam? ↘

Hojdačku!

Aká je **hodina** ? Kto bol **chorý** ?

Čo máte **na obed** ? Kam pôjdeme **zajtra** ?

Ako môžeš **vyrušovať** ? Prečo nevedia **počítať** ?

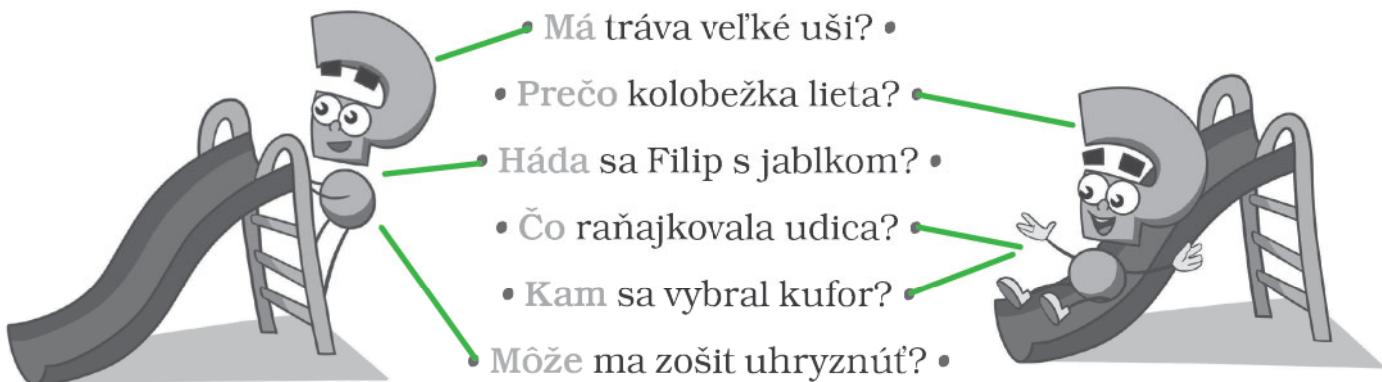

6 Vyhľadaj v čítanke štyri optytovacie vety a prepíš ich do .

7 Pracujte vo .

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- Prečítajte optytovacie vety. Odpovedzte na ne vtipnou vetou.
- Spojte vety s obrázkom podľa toho, či na ich konci *hlas stúpa* (stúpanie po rebríku) alebo *klesá* (šmykanie na šmykľavke).
- V každej vete nahraďte jedno slovo tak, aby mala veta zmysel. Vety prečítajte.

8 Prezri si obrázok. Vymysli k nemu čo najviac optytovacích vety. Otázky polož spolužiakom, ktorí budú na ne odpovedať.

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov

9 KTO SOM?

Napište na papier meno postavy z rozprávky, meno speváka/speváčky, herca/heričky, spolužiaka/spolužiačky... Papier pripojte spolužiakovi/spolužiačke na chrbát. Jeho/jej úlohou je zistovať pomocou otázok, kto je. Na otázky môžete odpovedať iba áno alebo nie.

Optytovacou vetou sa na niečo pýtame, niečo zistujeme. Na jej konci píšeme otáznik (?).

Ak na otázku stačí odpovedeť *áno* alebo *nie*, hlas na konci optytovacej vety stúpa. (*Máš psíka?* Áno. *Volá sa Dunčo?* Nie.)

Ak sú odpoveďou na otázku *iné slová ako áno alebo nie*, hlas na konci optytovacej vety klesá. (*Ako sa voláš?* Denis Mihálik. *Kde bývaš?* V Hlohovci.)
Tieto vety mávajú na začiatku slová: *Ako?* *Kde?* *Čo?* *Kto?* *Kedy?* *Aká?*...

Rozkazovacia veta

1 Prezri si prvú stranu pracovnej učebnice.
Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Čo má napísané ? v bubline? Ktoré znamienko sa nachádza na konci tejto vety?
- Niečo oznamil, opýtal sa či rozkázal?

Kde má výkričník svoje miesto? Na koniec ktorých viet patrí?

2 Povedz vetu, ktorou rozkážeš:

- Emilovi, aby si upratal knihy,
- Paťke, aby sa pripravila na vyučovanie,
- Lubke, aby poliala kvety,
- Adamovi, aby zotrel tabuľu.

3 a) Prečítaj opytovacie vety. Zmeň ich na rozkazovacie vety. Vety napiš do .

b) Prečítaj rozkazovacie vety tak, aby tvoj hlas na konci viet klesal (šmykanie na šmykľavke).

Vzor: Správate sa slušne? Správajte sa slušne!

Dávate pozor pri prechádzaní cez cestu?

Prechádzate cez cestu po priechode pre chodcov?

Chodíte po ulici opatrne?

Uvoľníte miesto starším ľuďom?

4 a) Doplň na koniec každej vety správne znamienko .. ? alebo !.

b) Prepíš rozkazovaciu vetu na linajku.

c) Očísluj slová rozkazovacej vety v abecednom poradí.

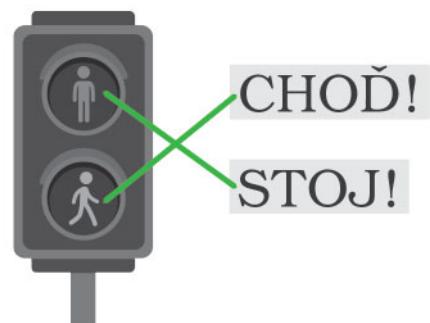
Petko ide do obchodu. Petko, kúp mlieko!

Koľko stojí mlieko? Mlieko stojí euro ..

Petko, kúp mlieko!

3. 1. 2.

5 Spoj pokyn so svetelným signálom na semafore pre chodcov.

6 KUBO VELÍ...

Učiteľ/-ka hovorí rozkazovacie vety. Ak vetu začne slovami Kubo velí.... pokyn urobíš. Ak povie napr. Kubo velí postav sa!, postavíš sa. Ak vetu začne inými slovami, napr. Chyť sa za nos!, pokyn nesplníš. Kto sa pomýli, vypadáva z hry.

Rozkazovacia veta niečo rozkazuje, prikazuje, zakazuje alebo niekoho na niečo vyzýva. Na jej konci píšeme zvyčajne výkričník (!). Na konci rozkazovacej vety hlas klesá. (Jedzte veľa zeleniny! Nekričme! Zákaz vstupu! Pod bližšie!)

Želacia veta

1 Prezri si obrázok. Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Čo si želalo dievča od čarovného prsteňa?
- Aké želanie podľa teba vyjadruje srdiečko?
- Čo by si si želal/-a ty, keby si mal/-a čarovný prsteň?

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov, napríklad:

2 a) Vymysli k obrázkom želacie vety. Vety napíš.

Použi v nich niektoré zo slov *nech*, *kiežby*, *keby*, *bodaj by*.

b) Prečítaj želacie vety tak, aby tvoj *hlas* na konci viet *klesal* (šmykanie na šmykľavke).

Medzi želacie vety patria aj pozdravy, napr. *Dovidenia!* *Dobrý deň!*

Bodaj by prestalo pršať!

Kiežby som si mohol dať zmrzlinu!

Keby som bol zdravý!

3 a) Spoj časti viet, ktoré k sebe patria. Vety prečítaj.

b) Prečítaj a podčiarkni len želacie vety. Prepíš želacie vety do .

c) Povedz, ako voláme vety, ktoré si neprepísali/-a.

Napíš si priamku!

Sed' všetko najlepšie!

Narysuj domácu úlohu!

Prajem ti rovno!

Dávaj veľa vitamínov!

Želáme si prišla mamička!

Jedzte pozor!

Kiežby dobrú chut'

4 a) Dokonči rozkazovacie a želacie vety. Do každej vety dopln jedno slovo.

b) Prečítaj vety. Podčiarkni želacie vety.

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov, napríklad:

Nekop do *tašky*!

Veľa zdravia a *šťastia*!

Dobré *ráno*!

Prines žiacku *knižku*!

Umy si *rukы*!

Chcel/-a by som *bicykel*!

Chod' vysypať *smeti*! Bodaj by už boli *prázdniny*!

Želacia veta vyjadruje želanie, pranie. Na jej konci píšeme zvyčajne výkričník (!). Na konci želacej vety hlas klesá. (Šťastnú cestu! Dobrý večer!)

Zvolacia veta

1 Prezri si obrázky. Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Aké pocity majú podľa teba hokejisti na obrázku? Vysvetli prečo.
- Ako sa podľa teba cíti chlapec na obrázku vpravo? Vysvetli prečo.
- Ktorými vety vymyslime radosť, smútok, prekvapenie, strach?

2 a) Doplň na koniec každej vety správne **znamienko** „, ? alebo !.

b) Podčiarkni **zvolaciu vetu**.

Peťko ide do obchodu. Keby som si mohol kúpiť nanuk!

Dovolí mi to mama? Pozor! Skoro mi spadol. Je veľmi chutný.

3 a) Prezri si obrázky. Vymysli a napíš ku každému obrázku dve **zvolacie vety**.

b) Prečítaj zvolacie vety tak, aby tvoj **hlas** na konci viet **klesal**.

Pozor!

Hurá!

Ide vlak!

Jednotka!

riešenie úlohy podľa
individuálnych návrhov
žiakov, napríklad:

4 a) Vyhladaj v čítanke štyri vety, ktoré majú na konci **výkričník**. Prepíš ich do

b) Povedz, či je veta **rozkazovacia**, **želacia** alebo **zvolacia**.

5 HERCI

Zahrajte sa na hercov. Povedzte uvedené vety *veselo, smutne, nahnevane, so strachom*.

Vo vete môžete použiť slová *hurá, ach, jaj, juj*.

Zajtra ráno idem k zubárovi. Dnes píšeme diktát.

Zvolacia veta vyjadruje pocity. Na jej konci píšeme výkričník (!).
Na konci zvolacej vety hlas klesá. (Hurá, góľ! To je krása!)

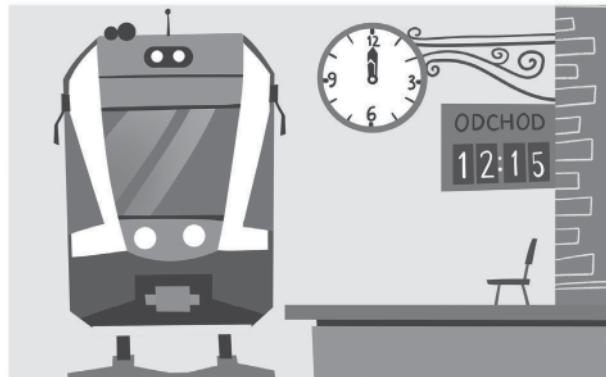
Neúplná veta

1 Prezri si obrázky. Prečítaj dvojice viet pod obrázkami. Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Kto ukladá poháre na poličku?
- Čo odíde o pätnásť minút?
- V ktorej vete si našiel/našla správnu odpoveď?
- Ktorá informácia v druhej vete chýba?

Katka umyla poháre.
Poháre ukladá na poličku.

Do stanice prišiel vlak.
Odíde o pätnásť minút.

2 a) Spoj vety, ktoré patria k sebe. Dvojice viet prečítaj.

b) Prezri si dvojice viet. Povedz, ktoré slovo z prvej vety v druhej vete chýba.
Pomôž si otázkou v zátvorke.

Michal prišiel neskoro.	•	Roznáša poštové zásielky. (Kto?)
Vo váze je ruža.	•	Silno zapíska. (Čo?)
Otec je poštár.	•	Krásne vonia. (Čo?)
K tunelu sa blíži vlak.	•	Zmeškal autobus. (Kto?)

V niektorých vetách chýba slovo označujúce **kto** alebo **čo** niečo robí. Z predchádzajúcej vety je však jasné, o koho alebo o čo ide. Takéto vety voláme **neúplné vety** – Neprišiel do školy. (Kto? Jožko) Zvoní. (Čo? telefón)

3 a) Prečítaj text.

b) Podciarkni v každom riadku **neúplnú vetu**.

Konečne prišiel dedko! Prcestoval až z Košíc.

Čo mamička pripravila? Upiekla výborný čučoriedkový koláč.

Petko zjedol až tri kúsky. Poobede išiel von s kamarátkmi.

Zrazu sa spustil lejak. Bol silný a hustý.

O chvíľu vyšlo slniečko. Vysušilo mokrú trávu.

4

PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Ideš hrať hádzanú? Stanislava bude v bráne. Začíname! Stela má loptu. Uteká k bráne. Zaútočí? Hádže loptu na bránu. Dáme gól? Lopta vletela do siete. Hurá!

Opakovanie: VETA

- 1 Dopíš, ktoré druhy viet poznáme.
Povedz ku každému druhu vety
jeden príklad.

O **ZNAMOVACIA** VETA

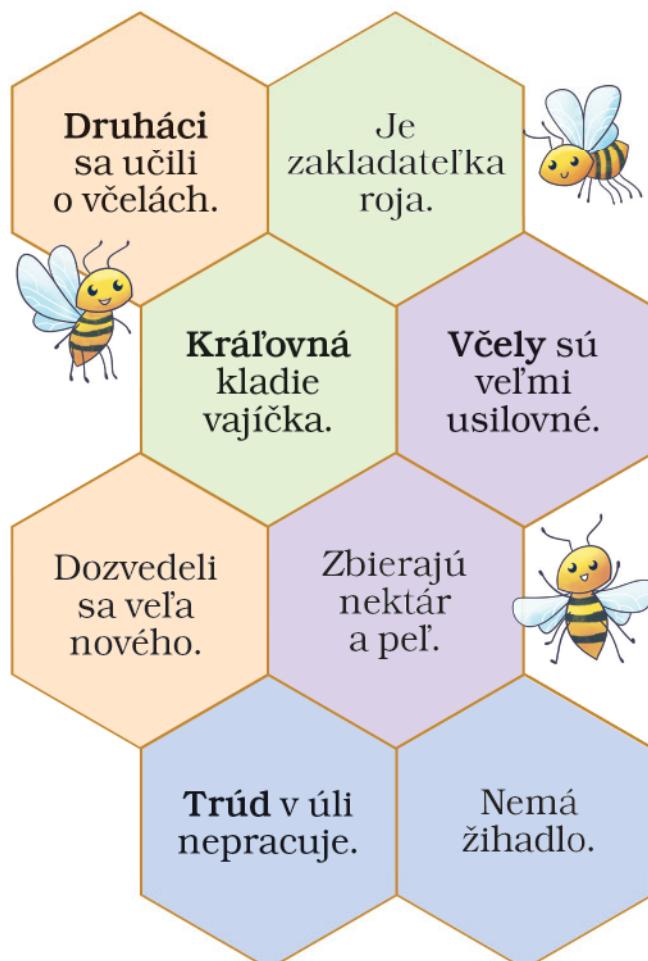
O **PYTOVACIA** VETA

R **OZKAZOVACIA** VETA

Ž **ELACIA** VETA

Z **VOLACIA** VETA

- 3 a) Vyfarbi rovnakou farbou vety, ktoré k sebe patria.
b) Vety, ktoré si vyfarbil/-a, nazývame **NEÚPLNÉ VETY**.

- 2 Nájdi a označ v dvojsmerovke štyri najdlhšie slová. Z neoznačených písmen zlož dve slová a dopln ich do vety. Vetu prečítaj.

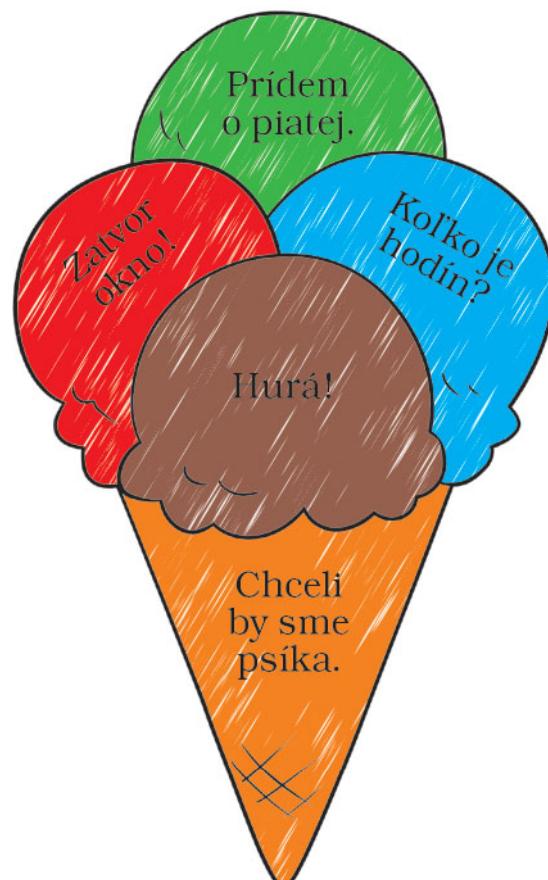
Z	N	A	M	I	E	N	K	O
K	Í	N	Č	I	R	K	Ý	V
Z	K	I	N	Z	Á	T	O	O
S	L	B	O	D	K	A	O	V

Vety sa skladajú

Z O S L O V .

- 4 Vyfarbi obrázok podľa návodu:

- oznamovaciu vetu,
- opytovaciu vetu,
- rozkazovaciu vetu,
- želaciu vetu,
- zvolaciu vetu.

OPAKOVANIE UČIVA

2. POLROKA

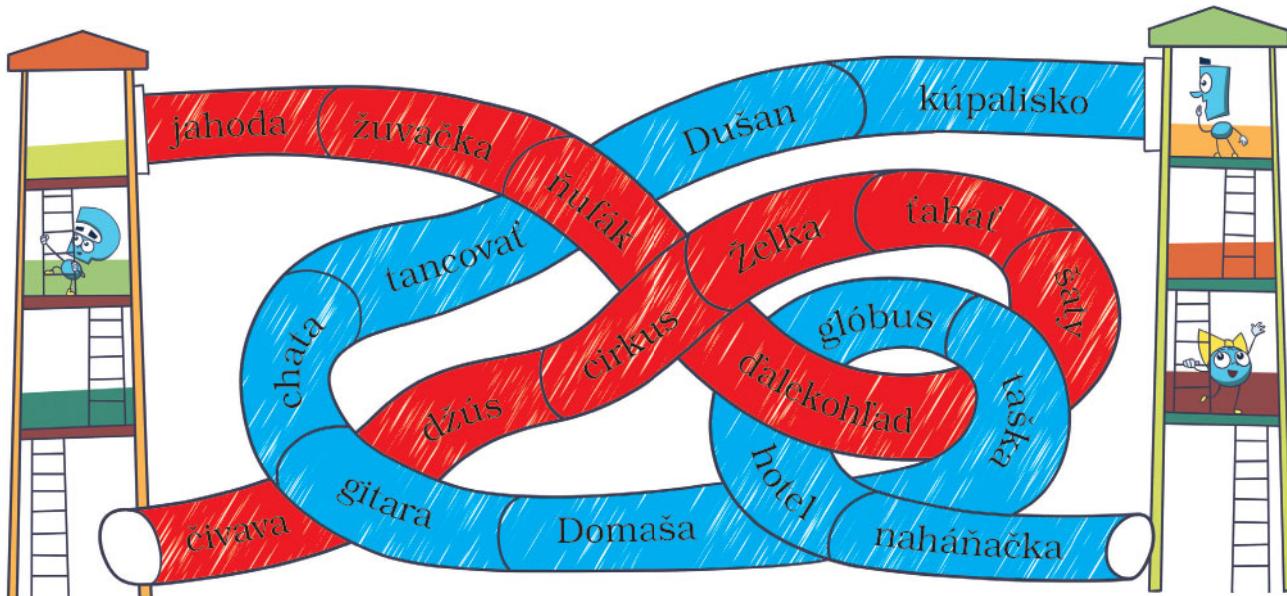
Zvládneš to?

- 1** a) Vyfarbi plôšky so slovami podľa návodu:

- slová, ktoré sa začínajú *tvrdom spoluohláskou*,
- slová, ktoré sa začínajú *mäkkou spoluohláskou*.

- b) Vymysli a povedz krátke *rozprávanie* o prázdninách. Použi v ňom slová z úlohy a).

- 2** a) Vymenuj obojaké spoluohlásky. Vpíš ich do obrázkov lôpt.

- b) Utvor osiem slov tak, aby sa každé začínalo inou obojakou spoluohláskou.
Slová napíš do .

- c) Očísluj slová v abecednom poradí.

- 3** Doplň do slov chýbajúce samohlásky i, ī alebo y, ý. Zdôvodní pravopis.

hl <i>i</i> na	ch <i>y</i> bať	č <i>í</i> tanka	kost <i>y</i> m	ihl <i>i</i> ca
k <i>i</i> no	d <i>i</i> ktát	c <i>í</i> trón	l <i>y</i> žovačka	klad <i>i</i> vo
pl <i>y</i> nár	ž <i>í</i> hľava	g <i>y</i> mnasta	t <i>i</i> síc	dž <i>í</i> nsy
k <i>ý</i> chať	l <i>ý</i> tko	k <i>i</i> kiríka	medz <i>i</i>	vt <i>i</i> p
ml <i>y</i> nár	oh <i>ý</i> bať	pl <i>y</i> š	K <i>y</i> suce	rod <i>i</i> na
hnoj <i>i</i> vo	d <i>y</i> chovka	ul <i>i</i> ta	básn <i>i</i> k	š <i>í</i> kovný

4

a) Rozdeľ slová zvislými čiarami na slabiky. Napíš ku každému slovu počet slabík.

b) Napíš spoločný názov pre túto skupinu slov.

futbal **2**

plávanie **3**

basketbal **3**

hádzaná **3**

tanec **2**

lyžovanie **4**

hokej **2**

beh **1**

vybíjaná **4**

šport

Porozprávaj, ako športuješ cez prázdniny.

5

Doplň do tabuľky chýbajúce údaje.

Počet

Veta	ZORA RADA ŠPORTUJE.							1									
Slová	ZORA			RADA			ŠPORTUJE										
Slabiky	ZO	RA	RA	DA	ŠPOR	TU	JE	7									
Písmená	Z	O	R	A	R	A	D	A	Š	P	O	R	T	U	J	E	16

6

Prečítaj slová. Utvor oznamovaciu, opytovaciu, rozkazovaciu, želaciu a zvolaciu vetu, v ktorých ich použiješ. Vety napíš do

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov

7

Pracujte vo .

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov, napríklad:

Vymyslite a napíšte slová s krátkymi a dlhými slabikami podľa zadania.

Vzor: — • — žiarivý

— • • *nábytok*

• • — *farebný*

— • — *námestie*

• • • *mamička*

• — • — *napísané*

• — • *panáčik*

Ako sa ti
darilo?

SLOHOVÁ ČASŤ

ROZPRÁVANIE OBSAHU PREČÍTANÉHO TEXTU

Každý z vás má určite svoju oblúbenú knihu. Tou Zuzkinou je kniha o sestričkách dvojčatáčach Danke a Janke. Priniesla ju do školy a už sa nevedela dočkať, keď z nej pani učiteľka prečíta príbeh, ktorý Zuzka vybraла.

„Potom sa o ňom všetci porozprávame,“ povedala pani učiteľka a pustila sa do čítania.

O STROME, KTORÝ MAL TAJOMSTVO

Danka a Janka zbadali, že nedaleko záhrady vyrástol strom. Mal pekné vyrezávané listy, bol to javor.

„Ten javor má nejaké tajomstvo,“ vraví Janka. „Mali by sme si naň posvetiť.“ „Iste má nejaké tajomstvo,“ vraví Danka, „lebo včera tu ešte nerástol a dnes tu rastie. Posvieťme si naň.“ Vzali si baterku, posvetili si na javor a vypátrali jeho tajomstvo. On sám im ho prezradil.

„Moje tajomstvo je také,“ vravel javor, „že som veľmi silný. Vládzem si vytiahnuť korene, odísť niekam inam a znova korene zapustiť. Ako tu pri vašej záhrade. Ale aj stadeto budem musieť odísť – pred ľuďmi, ktorí sú nepriateľmi stromov. Chcú ma vyťať. Ale ja som vždy z toho miesta odišiel a rástol som inde. Lenže oni ma zakaždým našli a ja som zas musel odísť. Aj stadeto budem musieť odísť,“ povedal smutne javor.

„Nebudeš musieť,“ vraví Janka.

„Preťahuj sa do našej záhrady, tam nemajú nepriatelia stromov nijaké právo,“ vraví Danka.

„Tam má právo len ocko a mama a oni ťa nedajú,“ povedala Janka. „Lebo my máme stromy radi.“

„A ešte radšej máme stromy s tajomstvom,“ dodala úctivo Danka.

A tak sa javor preťahoval do záhrady a odvtedy má od zlých ľudí pokoj. Ak je veľká horúčava a Danka s Jankou idú na prechádzku, javor si vytiahne korene a ide s nimi. Chráni ich pred páľavou. Alebo keď sa náhle rozprší a Danka s Jankou nemajú dáždnik, javor k nim pribehne a prikryje ich. A potom sa zas vráti do záhrady a rastie si ďalej.

1

Prečítaj text. Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Ktorý strom vyrástol neďaleko záhrady Danky a Janky?
- Čo znamená slovné spojenie „*posvietiť si na niekoho*“?
- Prečo musel javor odísť pred ľuďmi?
- Čo navrhli sestričky javoru? Bol ich návrh pre strom bezpečný? Vysvetli prečo.
- Ako javor pomáhal sestričkám?
- Prečo môže taký strom existovať len v rozprávke?
- Prečo by nemali ľudia svojvoľne vytínať stromy?

2

a) Napíš do , kto je autorkou príbehu a ktoré postavy v ňom vystupujú.

b) Nakresli k príbehu ľubovoľnú ilustráciu.

3

a) Prečítaj ešte raz príbeh *O strome, ktorý mal tajomstvo*. Vysvetli význam slova *tajomstvo*.

b) Zorad a očísluj vety podľa toho, ako sa udiali v príbehu.

4

Dvojčatá zavolali javor do ich záhrady.

1

Pri záhrade vyrástol strom.

3

Ľudia ho chceli vytiať.

5

Dvojčatá chránil pred zlým počasím.

2

Strom mal tajomstvo.

Požičaj si v knižnici túto knihu. Prečítaj ju a v čitateľskom denníku **Eliška Knižka** vypracuj úlohy.

c) Porozprávaj *obsah* príbehu vlastnými slovami. Pomôž si vetami z úlohy b).

4

a) Pozri si obrázky. Porozprávaj o nich. Povedz, na ktorom obrázku sa deti správajú k prírode *vhodne* a na ktorom *nevhodne*. Svoje tvrdenia zdôvodni.

b) Napíš tri pravidlá vhodného správania v prírode do .

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov

Po prečítaní príbehu vieme zvyčajne porozprávať jeho obsah. Obsah rozprávame tak, ako sa dej odohral. Vieme vymenovať aj postavy, ktoré v príbehu vystupujú.

ROZPRÁVANIE PODĽA OBRÁZKOV

1 Prezri si obrázky. Porozprávaj podľa nich *obsah* rozprávky.

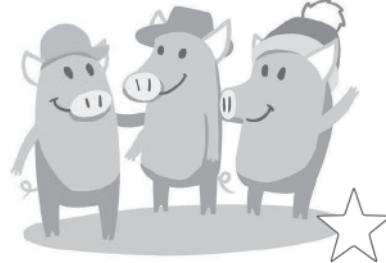
ŠKAREDÉ KÁČATKO

Rozprávku
Škaredé
káčatko napísal
rozprávkar
Hans Christian
Andersen.

2 a) Povedz názvy rozprávok znázornených na obrázkoch.

b) Vyfarbi hviezdičku v obrázku, ktorý patrí k rozprávke Škaredé káčatko.

3 a) Vymenuj ďalšie postavy, ktoré v rozprávke Škaredé káčatko vystupujú. Porozmýšľaj a povedz, ako sa tieto postavy správali k škaredému káčatku.

b) Povedz, ako sa cítilo škaredé káčatko na dvore.

Máš skúsenosť s podobným správaním vo svojom okolí? Porozprávaj o tom. Ako sa to vyriešilo?

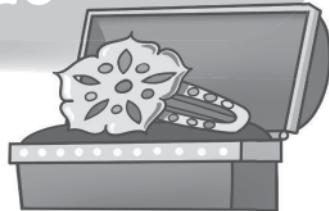

4 KRESLENÁ ROZPRÁVKA

Vyber si ľubovoľnú rozprávku. Nakresli podľa nej na jeden výkres štyri obrázky tak, aby nasledovali za sebou a vystihli celý príbeh. Povedz názov rozprávky a prerozprávaj ju spolužiakom podľa obrázkov, ktoré si nakreslil/-a.

ROZPRÁVANIE VYMYSLENÉHO PRÍBEHU

ROZPRÁVKA OD MIŠKY

Druháčka Miška veľmi rada vymýšľa rozprávky o princeznách. Raz porozprávala svoju najnovšiu rozprávku.

Kde bolo, tam bolo, žili raz dve princezné – Monika a Eliška.

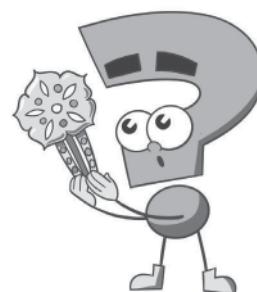
Jedného dňa sa vybrali s mamičkou kráľovnou na trh. V jednom stánku zbadali prekrásnu sponu do vlasov. „To je ale krásna spona!“ obdivovali princezné jagavú, farebnými kamienkami vykladanú sponu.

Ked' sa vrátili do hradu, kráľ s kráľovnou mali pre Moniku prichystané prekvapenie. „Milá dcérka, dnes oslavuješ ôsme narodeniny. Prajeme ti všetko najlepšie!“ Objali princeznú a dali jej darček. Bola to spona do vlasov, ktorú Monika obdivovala na trhu. Peknému darčeku sa veľmi potešila, zato Eliška zostala vážna. Doľahla na ňu závisť – škaredá ľudská vlastnosť. Monika si to všimla, nič však nepovedala. Večer sa Eliška osmelila, objala svoju sestru a riekla: „Prepáč mi, Monika, že som bola dnes namosúrená. Závidela som ti novú sponu. Ale uvedomila som si, že závisť nemá v ľudských srdciach čo hľadať. Teším sa z tvojho darčeka spolu s tebou.“

Monika sa nehnevala. Usadila Elišku pred zrkadlo a urobila jej krásny účes, ktorý zdobila nová spona.

1 Prečítaj text. Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Ktorá udalosť sa v texte spomína?
- Ktorá princezná mala narodeniny? Koľké narodeniny oslavovala?
- Ktorá princezná závidela svojej sestre a prečo?
- Čo znamená „závisť nemá v ľudských srdciach čo hľadať“?

2 Prečítaj farebné názvy jednotlivých častí textu. Zorad' ich a očísluj tak, ako v texte za sebou nasledujú.

3 po udalosti

1 pred udalosťou

2 udalosť

3 a) Prečítaj skomolené názvy rozprávok. Napiš správne názvy rozprávok do .

Kocúr v topánkach; Pomarančová Ruženka; Snehulienka a sedem šmolkov;

Tri strieborné vlasy deda Vševeda; Zlatá podkova, zlatá ceruzka, zlatý vlas

Riešenie: Kocúr v čižmách, Šípková Ruženka, Snehulienka a sedem trpaslíkov, Tri zlaté vlasy deda Vševeda, Zlatá podkova, zlaté pero, zlatý vlas.

b) Vyber si jednu rozprávku a prerozprávaj ju vlastnými slovami.

Pri rozprávaní použi všetky tri časti uvedené v úlohe 2.

Rozprávanie má väčšinou tri časti – pred udalosťou, udalosť, po udalosti.

NADPIS

VÝMÝŠĽANIE NADPISU

Závistlivá
princezná

Farebná
spona

Princeznina
spona

Miškina rozprávka o princeznách Monike a Eliške sa druhákom veľmi páčila.

„Ako sa tá rozprávka volá?“ vyzvedal ?.

„Ako to myslíš, ako sa volá?“ spýtala sa Miška.

„Chce vedieť, aký má nadpis,“ vysvetlila ☺.

Miška sa šibalsky usmiala. „Ja som vymyslela rozprávku, vy vymyslite nadpis,“ povedala.

„Závistlivá princezná,“ navrhol Paľko.

„Farebná spona,“ pridal sa Emil.

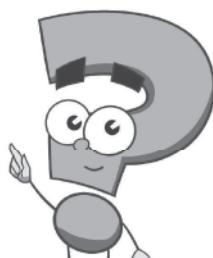
„Princeznina spona,“ zvolal Adam.

Napokon sa celá trieda zhodla, že najlepší nadpis vymyslel Adam.

„Rozprávka sa teda bude volať Princeznina spona!“ zvolal ? a všetci súhlasili.

1 Prečítaj text. Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Čo sa chcel ? dozvedieť od Mišky?
- Ktorý nadpis bol podľa všetkých žiakov najlepší? Kto ho vymyslel?
- Ktorý nadpis je podľa teba najlepší? Vyfarbi plôšku s jeho názvom.
- Aký nadpis by si vymyslel/-a rozprávke ty?

2 Prečítaj texty. Vymysli obom textom nadpisy. Napíš ich na miestky.

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov, napríklad:

Mačka

Mačka domáca patrí medzi štvornohé zvieratá. Jej pružné telo pokrýva srst.

Má veľmi dobre vyvinutý zrak. Je dravá, živí sa myšami, krtmi a inými živočíchmi. Je to šikovná lovkyňa.

Muchotrávka

S bielou nôžkou, v sukničke schováva sa v trávičke.

Bodkovaný klobúčik navštívil raz chrobáčik.

3 Pracujte vo ☺.

- Čítajte iba písmaná rovnakej farby. Vzniknuté nadpisy prepíšte do .
- Vyhľadajte nadpisy z úlohy a) v čitanke. Ku každému nadpisu napíšte meno autora.

V J F U T A F Á U R Č A Á B I M K I I Y N K K O A

Riešenie: Vtáčiky – Jozef Pavlovič, Jarabina – Ľudo Ondrejov, Fumiko – Karol Pérm, Ufák – Milan Ferko.

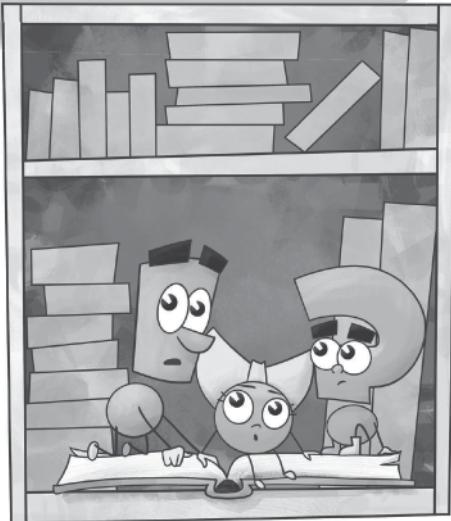
Nadpis je krátke pomenovanie príbehu, básne alebo článku.
Vystihuje obsah textu.

ROZPRÁVANIE VLASTNÉHO ZÁŽITKU

NOC V SKRINI

Raz ráno pribehla druháčka Simonka za spolužiakom a spýtala sa: „Peťko, nevieš, kde sa , a stratili? Nikde ich neviem nájsť!“

Peťko pokrútil hlavou a povedal: „Pod'me ich hľadať!“ Tesne pred prvou vyučovacou hodinou troch malých kamarátov našli. Boli schúlení v zamknutej skrini s knihami.

„Ako ste sa sem dostali?“ spýtali sa druháci, keď skriňu odomkli.

A tak sa pustila do rozprávania.

„Včera po vyučovaní sme zbadali v skrini krásnu knihu o hubách. Chceli sme sa pozrieť, ako vyzerajú dubák a muchotrávka. Vošli sme do skrine a začali listovať v knihe. Vtom sme začuli, ako vošla do triedy paní upratovačka. Nechtiac nás v skrini zamkla. Strávili sme v nej celú noc. Našťastie ste hned ráno prišli a vyslobodili nás. Ďakujeme.“

Simonka a Peťko s napäťom počúvali, ako rozpráva vlastný zážitok, a boli radi, že troch kamarátov našli.

1 Prečítaj text. Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Kde našli Peťko a Simonka troch kamarátov? Prečo tam vošli?
- Aký zážitok porozprávala druhákom?
- Poznáš niekoho, kto vie pútavo rozprávať vlastné zážitky? Prečo sú tie zážitky pútavé?

2 a) Prečítaj slová v obláčikoch. Pomenuj každú skupinu slov jedným slovom a napíš ho.

b) Vyber si jednu skupinu slov, podľa ktorej porozprávaš vlastný zážitok. Rozprávaniu vymysli vhodný nadpis.

pokladňa vstupenky
slony **ZOO** opice
jazierko plameniaky
ošetrovateľ

mravenisko
čučoriedky
stromy **les** potok
veverička turistické
značky kvety

skokanský bazén
mostík slnečník
kúpalisko/akvapark
uterák plavčík
plávanie plavci

3 Porozprávaj zaujímavý zážitok zo školy. Pomôž si otázkami.

Kedy sa to stalo?   Kde sa to stalo?   Čo sa stalo?
Kto tam bol okrem teba?   Ako sa to skončilo?

DOMÁCI POMOCNÍK

„Zahrajme sa hru,“ povedala paní učiteľka a šibalsky žmurkla na deti.

„Opíšem vám predmet a vy budete hádať, ktorý predmet mám na mysli.“

Druháci nastražili uši.

„Tento predmet používame, aby sme mali košeľe a šaty pekne vyrovnané. Má ho doma skoro každá rodina. Môže byť rôznej farby. Jej spodná časť je kovová a pripomína trup lode. Na vrchu je praktický držiak, ktorý je vyrobený z plastu. Ale pozor! Zospodu býva tento predmet veľmi horúci, preto by ho deti nemali používať. Čo je to?“

Deti rozmýšľali, hútali, lámali si hlavu.

„Ja to viem,“ pošepla Števkovi a prezradila mu, ako sa predmet volá.

Števko sa podákoval za radu a nahlas povedal: „Je to **žehlička** .“

1 Prečítaj text. Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Akú hru pre druhákov pripravila paní učiteľka?
- Čo znamenajú slovné spojenia „nastražiť uši“ a „lámať si hlavu“?
- Ktorý predmet opísala paní učiteľka?
Dopíš jeho názov na linajku v texte.
- Ako paní učiteľka opísala predmet?
Nájdi o tom v texte vety, podčiarkni ich a prečítaj.
- Prečo by opísaný predmet nemali používať deti?

2 a) Prečítaj vety v plôškach.

b) Vyfarbi plôšky s vetami podľa návodu:

Yellow pencil icon: vety, ktoré opisujú varešku, Red pencil icon: vety, ktoré opisujú knihu.

Obsahujem text aj obrázky.

Som hnedej farby.

Pomáham pri varení.

Som vyrobená z papiera.

Mám podlhovastú rúčku a na konci som oválna.

Poskytujem rôzne informácie.

Na prednej strane mám uvedený názov.

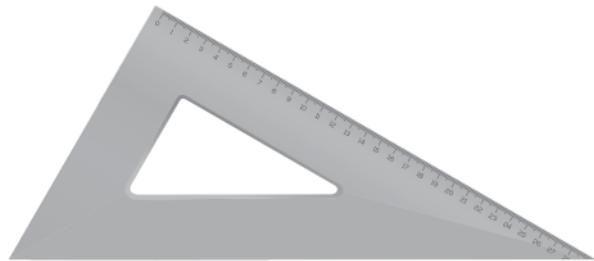
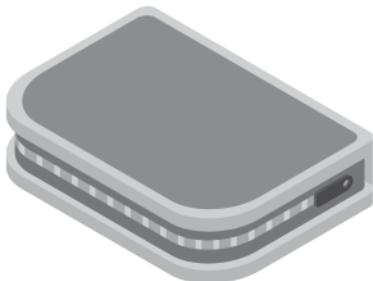
Som vyrobená z dreva.

3

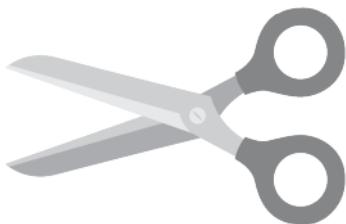
Opíš predmety na obrázkoch. Pri opise si pomôž otázkami.
Na každú otázku odpovedz celou vetou.

Z čoho je predmet vyrobený? Aký má tvar? Akú má farbu? Na čo slúži?

4

Napíš na linajky krátky *opis* predmetu na obrázku. Pomôž si otázkami.
Na každú otázku odpovedz celou vetou.

Z čoho je predmet vyrobený?
Aký má tvar? Akú má veľkosť?
Akú má farbu? Na čo sa používa?

---

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov

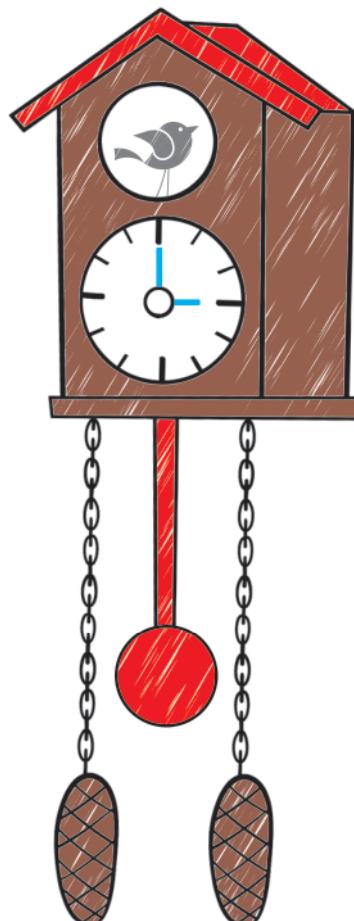

Ak chceme povedať, ako predmety vyzerajú, opíšeme ich. Povieme, akú majú *veľkosť a farbu*, aký majú *tvar*, z čoho sa *skladajú*, z čoho sú *vyrobené*, na čo *slúžia* a podobne. Opísanie môžeme aj ľudí, zvieratá, ilustrácie...

5

Prečítaj text. Dokresli a vyfarbi podľa neho obrázok.

Malý drevený domček hnedej farby. Strecha je červenej farby. Pod ňou je okrúhly otvor, z ktorého vykúka sivý vtáčik. Pod otvorom sú biele hodiny s čiernym ciferníkom. Modré hodinové ručičky ukazujú tri hodiny. Zo spodnej časti hodín visia dve retiazky, na každej z nich je hnedá šiška. Medzi retiazkami je umiestnené červené kyvadlo, ktoré vyzerá ako drevená varecha.

OPIS ILUSTRÁCIE

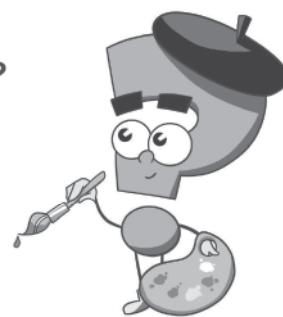
1 Prečítaj *Rozprávku od Mišky* na s. 53.
Porozprávaj obsah rozprávky.

2 Prezri si ilustráciu. *Opíš ilustráciu*
podľa otázok uvedených pod ňou.

Príbehy
v pracovnej učebnici
napísala spisovateľka Diana
Mašlejová. Obrázky k príbehom
nakreslil ilustrátor Jakub
Šimjak.

- Ako sa volá miesto (prostredie) zobrazené na ilustrácii?
- Koľko postáv je na ilustrácii? Pomenuj ich.
- Čo robia jednotlivé postavy? O čom sa môžu rozprávať?
- Čo sa nachádza v jednotlivých častiach ilustrácie?
Použi slová *vľavo, vpravo, hore, dole*.
- Ktoré farby sú použité v ilustrácii?
- Čo sa ti na ilustrácii najviac páči? Zdôvodni.
- Čo sa ti na ilustrácii nepáči? Zdôvodni.

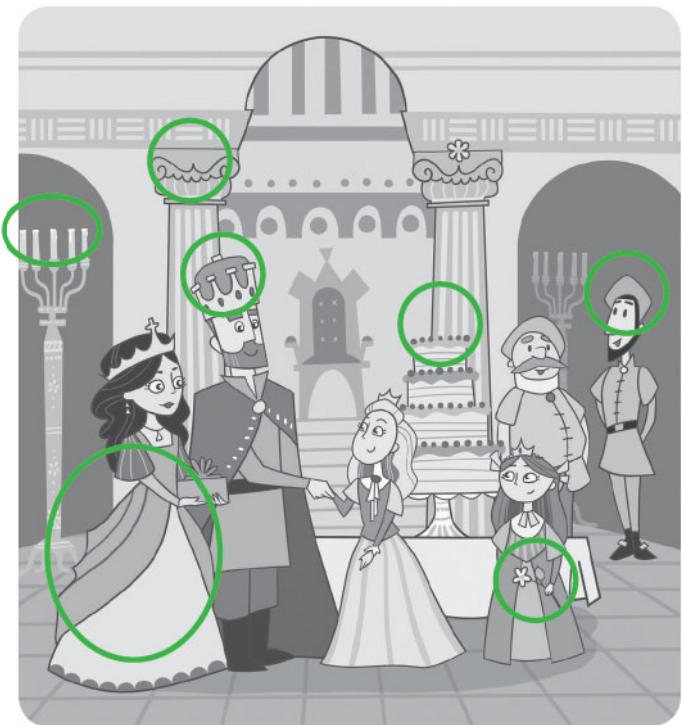
3 Vymysli *názov krajiny*, v ktorej sa príbeh odohráva. Názov krajiny napiš na listinu
v hornej časti ilustrácie.

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov, napríklad: Rozprávkovo

4

Pracujte vo ☺☺.

- a) Prezrite si pozorne obe ilustrácie. Nájdite a zakrúžkujte *sedem rozdielov*.
 b) Vyberte si jednu ilustráciu a opíšte ju siedmimi vetami. Vety napíšte do .

5

Nakresli k *Rozprávke od Mišky* vlastnú ilustráciu.

riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov

6

MIMOZEMŠŤAN

Nakresli mimozemšťana tak, aby vyzeral čo najfantastickejšie. Môže mať tri oči, štyri ruky atď. Nikomu ho neukazuj. Potom ho opíš svojmu spolužiakovi/svojej spolužiačke. Úlohou tvojho spolužiaka/tvojej spolužiačky je nakresliť mimozemšťana podľa opisu tak, aby sa čo najviac podobal tvojmu obrázku.

Opis ilustrácie vyjadríme vlastnými slovami. Opíšeme situáciu, čo vidíme vpravo, vľavo, hore, dole... Ilustrácie sú v knihách, v učebniciach, v časopisoch.

OPIS ILUSTRÁCIE

OPAKOVANIE UČIVA 2. POLROKA

Zakrúžkuj písmeno pri správnej odpovedi. V niektorých úlohách je viac správnych odpovedí.

1 Pri rozprávaní obsahu prečítaného príbehu je dôležité postupovať:

- G podľa abecedy,
- K podľa toho, ako sa dej odohral,
- I ako chceme.

2 Ktoré tri časti má väčšinou rozprávanie príbehu?

Zakrúžkuj tri písmená.

- R pred udalosťou
- T dátum
- Á udalosť
- O presný čas
- S po udalosti

3 Ako nazývame krátke pomenovanie príbehu, básne alebo článku?

- R zdrobnenina
- O poučka
- N nadpis

4 Čo znamená slovo fantázia?

- T úloha
- F diktát
- E predstavivosť

5 Ak chceme povedať, ako predmet vyzerá, použijeme:

- R adresu,
- L opis,
- R ilustráciu.

6 Prirad' opis predmetu k správnemu obrázku. Zakrúžkuj tri písmená.

1 E

Malý kovový predmet s ružovou mašličkou. Používa sa do vlasov.

2 T

Malý plastový predmet modrej farby s mäkkou gumenou časťou. Slúži na utíšenie bábätku.

B

3 V

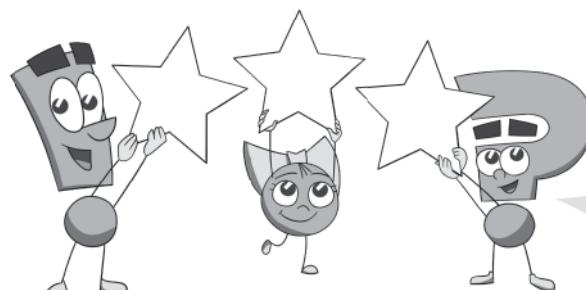
Väčšinou je vyrobená z dreva. Má ohrádku a mäkký matrac. Jemným pohybom v nej uspávame bábätko.

Vypíš postupne všetky zakrúžkované písmená a dopln' ich do vety.

K R Á S N E L E T O

ti želajú autorky.

Ako sa ti darilo?

ZÁVEREČNÉ OPAKOVANIE

UŽ JE NAOZAJ KONIEC?

Školský rok sa pomaly blížil ku koncu.

Druháčka Janka hľadela cez prestávku z okna.

Zrazu zvolala: „Podte sa pozrieť! Už sa liahne!“

Deti sa nahrnuli k oknu a s napäťom pozorovali, ako z obalu kukly vyletel krásny žltý motýľ.

„Volá sa žltáčik,“ ukázal naň Mirko. Len čo si žltáčik narovnal krídelká, už aj vzlietol. Deti sa ani nenazdali a bol preč.

„Bude mi za ním smutno,“ povedala ticho .

„Prečo sa všetko musí raz skončiť?“ obrátil sa smutne na deti . Dobre vedel, že so záverom školského roka prichádza aj rozlúčka. Rozlúčka s druhákmi.

„Uvidíme sa ešte? Zoberiete nás do tretieho ročníka?“ vyzvedal.

Janka pristúpila k trom kamarátom. Usmievala sa na nich a spolu s ňou i celá trieda. Počas roka si všetci prirástli k srdcu, mali sa veľmi radi. A veľa sa naučili.

„Dúfame, že áno,“ vyslovila za všetkých úprimné prianie Janka.

„Tak, dovidenia, motýlik žltáčik! Dovidenia, milí druháci! Azda sa po prázdninách opäť zídeme a zažijeme nové dobrodružstvá!“ rozlúčili sa s deťmi naši traja kamaráti , a .

1 Prečítaj text. Odpovedz na každú otázku celou vetou.

- Čo pozorovali deti z okna druhácej triedy?
- Prečo boli naši kamaráti smutní?
- Chceš sa stretnúť s tromi kamarátmi aj v treťom ročníku? Prečo?

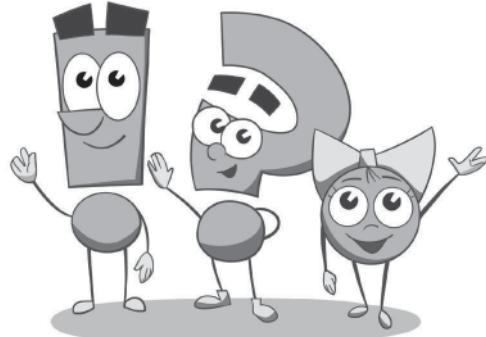

2 a) Doplň do slovných spojení chýbajúce rozlišovacie znamienka.

Slovné spojenia prepíš správne do .

b) Vymysli krátky príbeh. Použi slová z úlohy a).

zelená tabuľa, školská taška, nové zošity, mûdry ôsmak, dobrá pamäť, zabudnutý dlžeň, oblúbená kniha

3 a) Doplň do slov krátku samohlásku e alebo ä.

b) Použi slová v oznamovacích vetách. Tri vety napíš do .

c) Každú napísanú venu zmeň na opytovaciu, rozkazovaciu, želaciu a zvolaciu. Vety povedz. Spolužiaci musia uhádnuť druh vety.

v **e** slo, m **ä** siar, op **ä**ť, žrieb **ä**tko, obv **ä**z, os **e**m, jaz **e**ro, dev **ä**ť

4

- a) Prečítaj slová. Zakrúžkuj slovo, ktoré označuje, keď niekto *usedavo pláče*.
 b) Nahrad' v každom slove jedno písmeno *samohláskou o/o alebo dvojhláskou ô/tak*, aby slová mali význam. Vytvorené slová napíš do .
- c) Podčiarkni v napísaných slovách slovo, ktoré označuje zvuk.

než ten záznam mažem kedy kapor kvíli sem

Riešenie: nôž, tón, zoznam, môžem, kódy, kópor, kvóli, som.

5

- a) Pomenuj obrázky. Použi slová s *dvojhláskami*. Slová napíš.
 b) Rozdeľ slová *zvislými čiarami na slabiky*. Označ • krátke slabiky, — dlhé slabiky.
 c) Očísluj slová v *abecednom poradí*. Vyfarbi obrázky.

1.

2.

3.

4.

hr**niec**

m**ä**ciatko

st**ô**l

via**h**očka

6

Doplň do slov chýbajúce *samohlásky i, í alebo y, ý*.

dyňa

slimák

diktát

motyka

cimbal

blýskanie

koník

nylon

košík

cudzina

gymnázium

chytro

kytica

ticho

dvojica

7

Pracujte vo .

- a) Vylúštite krížovku. Použite slová s *de, te, ne, le, di, ti, ni, li*. Doplňte slovo z *tajničky* do vety. Vetu prečítajte.
 b) Prepíšte slová z krížovky do . Podčiarknite slová, v ktorých sa *de, te, ne, le, di, ti, ni, li* vyslovujú *mäkkö*. Zdôvodnite pravopis týchto slov.

V detskej izbe máme poschodovú...

P	O	S	T	E	L
---	---	---	---	---	---

Veľké zviera podobné mačke je...

T	I	G	E	R
---	---	---	---	---

Dnes sme zasa písali...

D	I	K	T	Á	T
---	---	---	---	---	---

Človek, ktorý kradne, je...

Z	L	O	D	E	J
---	---	---	---	---	---

Auto dostalo na ceste...

D	E	F	E	K	T
---	---	---	---	---	---

Na stene visia veľké...

H	O	D	I	N
---	---	---	---	---

Y

Rybárovi nesmie chýbať...

U	D	I	C
---	---	---	---

A

K zranenému uháňa...

S	A	N
---	---	---

I	T	K	A
---	---	---	---

Zo stromu už opadali všetky...

L	I	S	T
---	---	---	---

Y

Onedlho sa začnú letné .

8

Pracujte vo .

Vyfarbite plôšky s písmenami podľa návodu:

- krátke samohlásky,
  - dlhé samohlásky,
  - tvrdé spoluohlásky,
  - mäkké spoluohlásky,
  - obojaké spoluohlásky,
  - dvojhlásky.

9

PRAVOPISNÉ CVIČENIE

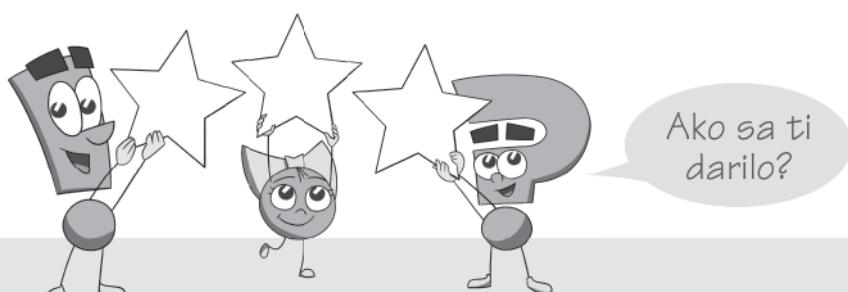
malinová zmrzlina, citrónová malinovka, neznáme číslo, veľká burgyňa,
sladká lízanka, hodinové kyvadlo, zasnežená krajina, kysnuté koláče,
chytrá žiačka, úžasná lyžovačka, vrtošivé počasie

10

MOJA HRAČKA

Prines do školy svoju malú oblúbenú hračku. Nikomu ju neukazuj. Opíš ju spolužiakom. Ich úlohou bude čo najpresnejšie opísanú hračku nakresliť. Kresby porovnaj s hračkou.

Opakovanie: DOMČEK VEDOMOSTÍ

Veta

sa skladá zo **slov**.

Poznáme **oznamovaciu**,

opytovaciu, **rozkazovaciu**,

želaciu a **zvolaciu** vetu.

Jednoslabičné slová tvorí iba **jedna slabika**.

Jednoslabičné slová nikdy **nerozdeľujeme**.

V krátkej slabike sa nachádza **krátká** samohláska alebo spoluhláska **r / l**.

Viacslabičné slová sa skladajú z **dvoch** alebo **viacerých** slabík.

V dlhej slabike sa nachádza **dlhá** samohláska, **dvojhláska** alebo spoluhláska **ŕ / ľ**.

Obojaké spoluhlásky sú **b, m, p, r, s, v, z, f**.

Tvrdé spoluhlásky sú **h, ch, k, g, d, t, n, l**.

Po tvrdých spoluhláskach píšeme zvyčajne **y** alebo **ý**.

Mäkké spoluhlásky **d', t', ſ, l'** píšeme bez **mäkčeňa**, keď za nimi nasledujú samohlásky **i, í, e** alebo dvojhlásky **ia, ie, iu**.